„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 27 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Liepos (July) 1, 1932. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XXIII

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Klaipėdos Reikalas Hagos Teisme

Trukšminga Demokratų Konvencija

Siame Sukelta Revoriucija

KLAIPĖDOS REIKALAS HAGOS TEISME.

Haga, birž. 25. —Anais laikais, kai buvo kilęs Lietuvos-Vokietijos nesusipratimas del Klaipėdos, Tautų Sąjunga išsprendė tą reikalą perduoti Hagos Tartautiiam Tribunolui. Lietuva tam pasipriešino. Ji sakė, kad šis teismas neturi jurisdikcijos kištis į Klaipėdos reikalus. Tačiau birželio 24 d. šis teismas 13 balsų prieš 3 nusprendė, kad jis turi autoritetą spręsti Klaipėdos valdymo klausimus.

Tai išsprendus, netrukus bus sprendžiama ir pats Klaipėdos reikalas tame teisme.

TRUKŠMINGA DEMOKRATŲ KONVENCIJA.

Chicago, Ill. — Šiomis dienomis čia vyksta Jungtinių Valstijų Demokratų partijos nacionalė konvencija, kurios tikslu yra nustatyti busimiems šį rudenį rinkimams kandidatus į prez. ir vice prez. urėdus ir patiekti rinkimams partijos platformę. Platformėje svarbiausiu punktu bus prohibicija. Didžiuma konvencijos delegatų stoja už "šlapią" platformę. Nors šitai rašant, birželio 28 d., platformė dar nepriimta, bet tikima, kad bus išeita griežtai prieš prohibiciją arba atšaukimą Jungtinių Valstijų 18-tojo konstitucijos amendmento. Daug trukšmo eina delei nuskyrimo kandidatų į prezidento ir vice prezidento urėdus. Pačioje demokratų partijoje, mat, susidarė dvi griežtos frakcijos, kurių viena remia New York valstijos buvusį gubernatorių Al. Smith, o kita — taipgi New York valstijos dabartinį gubernatorių Franklin Roosevelt. Vienu tarpu tų frakcijų upas buvo tiek įkaitęs, kad visa partija tik neskilo į dvi skirtingas dalis ir tik-tik kožna neišėjo su savo kandidatu atskirai. Taip esant, bene greičiausiai kandidatu į prezidento urėdą paklius "juodasis arkliukas" — iki šiol dar niekeno ne pasiulytas kandidatas.

SIAME REVOLIUCIJA.

Berlynas, birž. 25. — Vienas vietinių laikraščių gavo žinią, kad Siam valstybėje vyksta revoliucija. Revoliucijonieriai į savo rankas paėmė monarką karalių ir jo žmoną. Jie laikomi karo laive. Suimti taipgi ir karaliaus ministeriai.

Iš Bangkok, Siam sostinės, pranešama, kad karalius Prajadhipok birželio 26 dieną sutikęs atsisakyti savo galios ir pasiduoti žmonių partijai įsteigiant konstitucinę monarkiją. Prie revoliucijos sukėlimo prisidėjo kariuomenė ir jureivija. Revoliucija, kuri prasidėjo praeitą penktadienį, baigiasi veik be kraujo praliejimo.

Tos pat dienos žinios iš Siamo sostinės praneša, kad revoliucija jau baigėsi. Karalius paliekama monarku, bet jo valdžia bus pusėtinai suvaržyta. Iki šiol jis buvo absoliutis valdovas visuose šalies reikaluose.

DIDELIS POTVINIS RUMUNIJOJE.

Bucharest, Rumunija, birž. 27. — Šiaurinėje daly Rumunijos, Moldavia, Bukovina ir Bessarabia provincijose per penkias dienas smarkiai lijo ir del to kožna upė ir kožnas upelis neišpasakytai patvino. Persipildę upės išsiliejo iš krantų ir apsėmė visus klonius ir klonelius bei juose esamus miestus, miestelius, kaimus ir ukius. Pranešimai nusako, kad šis potvinis jau nusinešė į amžinastį daugybę gyvybių ir pridarė daug medžiaginių nuostolių. Daugelis žmonių neteko pastogės ir jų likimas tiesiog apgailėtinas.

IŠGĄSDINO LENKUS DANCIGE

Dancigas. — Nors lenkai labai trukšmavo, bet visviena į Dancigo uostą atplaukė trys Vokietijos karo laivai. Miestas laivų įgulos žmones — karininir jureivius — maloniai vaišina. Keletas šimtų komunistų mėgino sukelti demonstracijas prieš miesto valdžios diktaturą, bet policija komunistus greit numalšino.

Vokietijos karinių laivų atsilankymas į Dancigą ypač labai išgąsdino lenkus, kurie del to dabar labai nerimauja.

VETERANAI DAR WASHINGTON'E

Washington, D. C., birž. 25. — Nors Didžiojo Karo veteranai savo tikslo ir neatsiekė — kongresas jiems bonus išmokėti nenutarė, bet jie vis dar Washington'e tebesėdi. Nusiminę veteranai pradėjo nesantaikauti. Jų vadas ir "Bonų Ekspedicijos" sumanytojas W. Waters buvo sumanęs veteranams maršuoti ant kapitolio. Pritarimo nerado. Todel jis rezignavo iš savo vietos ir ta vieta nuskirta kitam veteranui, kurio tačiau tarpe veteranų jau nesurasta.

Valdžia siulo veteranus išgabenti namo ir už tai lėšas iškolektuoti iš jų bonų, kuriuos 1945 metais iš valdžos gaus. Ar veteranai ant to sutiks — nežinia, bet išrodo, kad jie yra labai nupuolusiame upe ir prisieis jiems sostinę apleisti nieko nelaimėjus.

13,000,000 BEDARBIŲ.

Washington, D. C. — Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Green išleido pareiškimą, kad bedarbė vis dar didėja. Sulig padarytų išvadų, jis numato, jog sekančią žiemą Jungtinėse Valstijose bus nemažiau 13,000,000 bedarbių.

NIEKO GERO DAR NENUVEIKTA.

Lauzane, Šveicarija. — Čia jau tulas laikas eina karo skolų ir reparacijų didžiųjų valstybių konferencija. Šioje konferencijoje vokiečių ir francuzų atstovai išskaičiavo visus savo ekonominius ir finansinius vargus. Vokiečiai, ypatingai, prižada viską daryti, tik atsisako reparaciją mokėti, nes neturi iš ko. Iki šiol konferencijoje dar nieko gero nesutarta. Dabar pavesta viską abiejų valstybių ekspertams suderoti.

UŽSIDARĖ UNIVERSAL STATE BANK.

Chicago, Ill. — Pastaruoju laiku bankrutuoja daug bankų. Ypatingai bankai bankrutuoja šiose valstijose: California, Pennsylvania, Indiana, Illinois, Iowa, Kentucky, Minnesota, Missouri, Nebraska, New York, Ohio, S. Dakota ir Wisconsin. Per pastaras 7 dien. visoje šalyje užsidarė 42 bankai. Chicagoje tuo tarpu užsidarė 24. Tarpe užsidariusių Chicagoje bankų užsidarė ir lietuviams gerai žinomas lietuvių Universal State Bank. Viso Jungtinėse Valstijose šiemet jau užsidarė 784 bankai.

VOKIETIJOJE REIKALAUJAMA KARO STOVIO.

Berlynas. — Visoje Vokietijoje eina nepaprasta kova prieš fašistus, arba tautiškuosius socialistus, kurie visur skverbiasi uniformuoti. Kovoja prieš juos komunistai ir kitos partijos. Jie puolami, sužeidžiami ir neretai nužudomi. Vyriausias fašistų vadas Hitleris reikalauja kanclerio Papen'o, kad jis visoje Vokietijoje paskelbtų karo stovį. Jei to jis nepadarys, tai fašistai imsis griežtų priemonių patys puolikus apsiginti.

LENKAI SUSITARĖ SU RUSAIS.

Lauzane, Šveicarija, birželio 25. — Čia gauta žinių, kad Lenkija pasirašys sutartį su Sovietų Rusija. Šios sutarties labai reikalingi lenkai ir bolševikai. Jei lenkai pakiltų kariauti už Dancigą, tai bolševikai nepultų lenkų, o lenkai nepultų rusų, jei šiems prisieitų kariauti su japonais. Sutarties reikalu ilgai tarėsi lenkų atstovas Zaleskis su rusų atstovu Litvinovu.

BOLŠEVIKAI NUŽUDĖ 500,000 ŽMONIŲ.

Shanghai, Kinija, birž. 25.— Kinijos valdžia praneša, kad Kiangsi provincijoje bolševikai ir banditai nužudė apie 500,000 žmonių. Tai įvyko laike trijų mėnesių, kuriuo tai laiku bolševikai minimą provinciją veik galutinai užkariavo. Bolševikams šioje provincijoje taip sekėsi, kad kai kuriuose atsitikimuose valdžios kariuomenės išnaikino net ištisomis divizijomis. Pranešimai nusako, kad prieš bolševikus rengiasi kovon stoti net pats maršalas, buvęs Kinijos prezidentas, Chiang Kai-Shek.

INTRYGOS VOKIETIJOJE.

Berlyna, birž. 27. — Monarkistai ir jų šalininkai daro intrygas tikslu Vokietiją pakeisti monarkija. Net ir šiandienė Vokietijos valdžia į tas intrygas įvelta.

DIDELĖ LEDŲ KRUŠA.

Nanking, Kinija. — Honano porvincijos dalį nesenai nusiautė didelė ledų kruša, kuri tęsėsi per dvi ištisas valandas. Ledų kruša sunaikino apie 400 kaimų visokį derlių ir medžius. Apie 200 žmonių žuvo. Medžiaginių nuostolių padaryta už daug milionų dolerių.

Washington, D. C. — Su liepos mėnesio pradžia už paprastų laiškų siuntimą reiks mokėti 3c. vietoj 2c. Vyriausybė sužinojo, kad kai kurios didelės įmonės žada susivienyti ir be pašto pagelbos savo laiškus siuntinėti. Bet pašto departamentas praneša, kad taip darant butų priešinga krašto įstatymams, ir jei kas tai darys, bus baudžiami. Valdžia pasirįžusi savo teises šiame reikale ginti, nes ant laiškų siuntinėjimo ji turi monopolį.

LENKIJA SUPYKO ANT RUMUNIJOS.

Bucharest, Rumunija. — Pastaruoju laiku tarpe Rumunijos ir Lenkijos pasireiškia pusėtinai įtempta padėtis. Lenkija pyksta ant Rumunijos už tai, kad Rumunija nepadarė nepuolimo sutarties su Rusija vien delto, kad Rusija Rumunijai nepriskiria Besarabijos. Tikima, kad Lenkija, neatsižvelgdama į Rumunijos nusistatymą, nepuolimo sutartį su Rusija pasirašys.

SPROGUS LAIVUI, 20 ŽMONIŲ UŽMUŠTA.

Montreal, Kanada, birž. 17. — Vickers laivyno prieplaukoje sprogo aliejaus pervežimo laivas „Cymbeline". Dvidešimts žmonių užmušta ir apie penkiosdešimtys sužeista. Didžiumoje buvo tai laivo darbininkai ir tarnautojai.

Iš Lietuvos

VYTAUTAS PETRULIS PADAVĖ MALONĖS PRAŠYMĄ.

Teko sužinoti, kad nubaustas sunk. darbų kalėjimu Vytautas Petrulis padavė malonės prašymą, prašydamas dovanoti bausmę.

Kadangi vyr. trib. jo bylos motyvuotą sprendimą jau parašė ir byla buvo beperduodama prokuraturai bausmei vykdyti, tai Petrulis birž. 3 ar 4 d., butų buvęs areštuojamas ir uždaromas į kalėjimą, o dabar, malonės prašymą padavus, byla eina ne į prokuraturą, bet į teisingumo ministeriją. Mat, teisingumo ministeris, pagal įstatymą, R. Prezidentui turi padaryti pasiulymą: ar patenkinti malonės prašymą ar atmesti.

KIEK LIETUVOJ MALUNŲ?

Iš viso Did. Lietuvoj, be Klaipėdos krašto, yra 1470 malunų. Tarp jų 500 vėjinių, 460 vandeninių, 270 garinių, 190 motorinių, 27 elektros varomi ir 23 kitokie. Klaipėdos krašte veikia įvairių tipų 140 malunų.

Stambiausieji maluninkai yra sudarę tvirtą sindikatą, kuris neleidžia duonai ir miltams atpigti. Dar šiais metais didžiausią maluną Lietuvoje pradės statyti ir Lietukis.

KIEK IŠVEŽTA BEKONO.

Garlaivis "Bartradera" nesena iš Klaipėdos uosto išvežė 332,919 klgr. bekono, tam skaičiuj iš Klaipėdos skerryklos 82,873 klg., Kauno — 40,088, Panevėžio — 117,877 ir Tauragės — 92,081. Taip pat išvežtos 36 tonos sviesto, 33 t. kiaušinių, 52 t. celluliozo, 3 t. išdirbto chromo ir kitokių produktų.

Viena savaite ankščiau bekono buvo išgabenta 1163 cent daugiau.

PERNAI EKSPORTAVOM 71 MILIONĄ KIAUŠINIŲ

Apskaičiuota, kad praėjusiais metais į užsienius eksportuota lygiai 71 milionas kiaušinių, už kuriuos gauta apie 10 milionų litų. Šiais metais kiaušinių eksportas smarkiai krinta dėl žemų kainų. Girdėti, kad musų visuomenėje reiškiama didelis nepasitenkinimas Pienocentru, nes manoma, kad jis per silpnai vysto kiaušinių supirkinėjimą.

AMERIKOS MIŠKININKAI ATVYKS LIETUVON.

Amerikos miškininkai šią vasarą daro didelę ekskursiją į Europą. Amerikiečiai mano aplankyti ir Lietuvą. Jie nori susipažinti su Lietuvos miškais ir jų sutvarkymu.

Tuo reikalu Amerikos miškininkai kreipėsi į atatinkamas įstaigas, kad butų jiems suteiktos reikalingos žinios.

SENI ŽMONĖS.

Dabužiai (SB„T."), Ugmergės apskr. Čia yra keletas labai senų žmonių, tiek senų, kad nei jie patys, nei kiti jų tikro amžiaus susekti negali. Iš pasakojimų įvykių, kuriuos jie atsimena, sprendžiant, jie bus toli šimtą metų pragyvenę. Be kitų pasakojimų dalykų, sakosi atmeną, kaip senovėj vėžio ligą gydydavę. Sergantį, esą apvilkdavę visokiais skarmalais, ir, kaip kokią baidyklę įkinkę arklio pakintais, paleisdavę. Įkinkytasai turėdavo atbulas joti apžergęs kačergą. Jei kas susitikęs jo išsigąsdavo, tai gerai — liga praeidavusi, o jei ne, tai visas „maskaradas" niekais nueidavęs.

LIETUVIŲ BYLOS.

Gegužės mėn. 28, Vilniaus Apygardos Teismas nagrinėjo dvi lietuvių bylas: buv. mokyt. Romualdo Bagdono, Kaūno, mokytojos Elenos Kazėnienės, ir ukininko Černiausko. Visi buvo kaltinami darę nelegalius susirinkimus ir agitavę prieš valstybę. Kaltinamuosius gynė advokatai: Jasinskis, Sienkevičiutė ir Juknevičius. Abi bylos atidėtos.

KELIAMAS AKCIZAS VIETOS GAMYBOS VYNUI.

1925 m. vietiniam vynui akcizas buvo sumažintas nuo 60 c. iki 20 c. už litrą. Šio palengvinimo rezultate vietinio vyno gamyba išaugo dešimteriopai. Prieš 1925 m. iš viso Lietuvoj tebudavo pagaminama kasmet tik apie 30—40 tukst. litrų, o dabartiniu metu jau apie 400 tukst. litrų. Aukščiau, kai vyno budavo pagaminama mažiau, jo parduodamoji kaina vidutiniškai budavo apie 6 litai, o dabar 4 litai. Taigi pagerėjus vietinio vyno gamybos sąlygoms, ruošiamasi akcizą vynui pakelti iki 40 c. už litrą.

SLA. 37-tas Seimas

SLA. Seimas yra netik pačiam Susivienijimui ir jo nariams tikra dvimetinė šventė, bet ir visi Amerikos lietuviai SLA. Seimais gyvai įdomauja. Amerikos lietuvių laikraščiai savo specialius korespondentus į SLA. Seimus atsiunčia ir pašalinėje spaudoje smulkmeniškai aprašoma visa Seimo eiga. Žinoma, pašalinės spaudos korespondentai aprašo Seimus taip, kaip jiems patinka. Kai kuriuos įvykius net tendencingai aprašo, kad tuo budu savo grupei pasitarnavus.

Tačiau SLA. organo pareiga organizacijos Seimą aprašyti taip, kaip viskas ištikrųjų nutiko. Nors "Tėvynėje" telpa ir oficialus Seimo protokolas, tačiau protokole esti pažymimi tik Seimo oficialųs nutarimai ir skaitytojas negali iš aficialaus protokolo seiminio įspudžio gauti. Laisvas Seimo eigos aprašymas paliečia ir tokius įvykius, kurie protokole nežymimi. Todel vien objektingumo principu vaduodamasis čionai patiekiu SLA. 37-to Seimo aprašymą.

Priešseiminis Upas.

Sekmadieny, birželio 19 d., oficialiame SLA. 37-to Seimo "headquarters" — Hotel Webster Hall, iš pat ryto sutinki vis naujus ir naujus pribuvusių delegatų burelius. Jau šeštadienio popiety hotelis iškabino lauke viršuje didžiosios įeigos į Webster Hall iškabą: "Headquarters of the Lithuanian Alliance of America Convention". Tačiau apie pusė delegatų ignoravo Seimo Rengimo Komisijos nuskirtą Webster Hall hotelį Seimo oficiale buveine ir pasirinko sau Fort Pitt hotelį, kuris irgi iškabino iškabą "Welcome Lithuanians of America". Net dalis Susivienijimo viršininkų apsistojo pastarojoj vietoj, tuomi lyg ignoruodami Seimo Rengėjų sutartį su Webster Hall hoteliu. Dalis delegatų apsistojo pas vietinius lietuvius ir taip šio Seimo delegatai buvo išsiskirstę.

Tačiau kuriuos tik atvykusius delegatus teko sutikti pačiuose Seimo išvakariuose, visi pakilusiu upu laukia Seimo pradžios ir visi rengiasi į seiminį pikniką, kuris įvyko birželio 19 d. Susitikę delegatai viens kito klausinėja: kaip bus, koks bus Seimas, kaip viskas išeis? Mat prieš pat Seimą buvo pusėtinai įtempta atmosfera grupiniais sumetimais, todel delegatai nerimauja kaip čia viskas nutiks Seime. Bet provincijos miestų delegatai optimstiškai žiuri į Seimą ir pasirįžę stovėti organizacijos reikalų sargyboje.

Seiminis Radio Pusvalandis.

Pittsburgho lietuvių pastoviai palaikomas radio pusvalandis šį sekmadienį, birželio 19 d., pašvęstas SLA. 37-to Seimo reikalams. Kuomet suvažiavę delegatai ir Pittsburgho apylinkės lietuviai visais kelias traukė į seiminį pikniką, tuomet Lietuvių Radio Kliubo viršininkai su programo dalyviais vyko į radio KQV stotį, iš kurios lietuvių pastovios valandos pranešėjui p. P. Dargiui atidarius programą, SLA. Prezidentas S. Gegužis oficialiai Susivienijimo vardu pasveikino radio klausytojus ir Pittsburgho apylinkės lietuvius, kartu pažymėdamas Susivienijimo ir jo Seimo svarbą ir reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime. Taip pat SLA. Seimo reikšmę ir Susivienymo svarbą Amerikos lietuvių gyvenime gražiai nušvietė savo kalboje ir "Naujienų" redaktorius p. P. Grigaitis.

Dainų programą išpildė: Zosė Vitaitienė, padainuodama dviem atvėjais tris dainas, vietinis dainininkas-baritonas p. Sadauskas padainuodamas dvi dainas ir p. J. Byra padainuodamas irgi dvi dainas. Dainos išėjo labai gražiai ir visi šios radio lietuvių valandos klausytojai turėjo progos pirmu kartu pasigėrėti tokiu gražiu dainavimu per radio. Net ir į seiminį pikniką susirinkusioji publika turėjo progos išgirsti programą, nes čia buvo įtaisytas radio priimtuvas. Visi seiminį radio programą girdėjusieji gyrė jį. Be to, buvo leista ir Sandaros naujai išrinktam sekretoriui p. Vaičaičiui pasveikinti Sandaros vardu radio klausytojus, nes ką tik išvakaro buvo užsibaigęs ir Sandaros 18-tas Seimas, kuris irgi įvyko Pittsburghe.

Seiminis Piknikas.

Atvykęs į SLA. seiminį pikniką apie 2:30 val. po pietų, pastebėjau skaitlingai susirinkusios publikos burius. Čia susitikę įvairių valstijų ir kolonijų Seimo delegatai susipažįsta, pasikalba apie organizacijos reikalus, pasiguodžia viens kitam sunkiomis gyvenimo aplinkybėmis del siaučiansio nedarbo. Aplamai, susirinkusios publikos upas linksmas, pakilus. Jaunimas šoka, senesnieji susirinkę į burius, burelius kalbasi, juokauja, vaišinasi.

Vėlokai popiety, prieš programo pradžią publikos į pikniką susirinko apie 2,000. S. L. A. 3-čio apskričio pirmininkas p. J. K. Mažiukna sušaukia publiką į pakalnę ir čia pradeda pikniko programą. Programas susidėjo iš kalbų. Kalbėtojais perstato SLA. Prezidentą S. Gegužį, "Keleivio" redaktorių S. Michelsoną, "Tėvynės" redaktorių S. E. Vitaitį, "Naujienų" redaktorių P. Grigaitį ir adv. F. J. Bagočių. Visi kalbėtojai pasako trumpas prakalbėles apie Susivienijimo reikšmę ir naudingumą, prisimindami ir busiančio Seimo uždavinius ir delegatų pareigas. Po programui visa skaitlinga publika linksminosi iki vėlumos. Pikniku visi patenkinti.

SLA. 37-to Seimo Pradžia.

Birželio 20 d., 10 val. ryte, Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, Seimo Rengimo Komisijos pirmininkas p. Povilas Dargis atatinkama kalba pradėjo Seimo atidarymo iškilmes. Pirmiausiai paaiškino Seimo Rengimo Komisijos pastangas padėtas kuotinkamiausiam šio 37-to Seimo surengimui ir pasveikinęs Seiman suvažiavusius delegatus, taipgi palinkė-

(Tąsa ant 4 puslapio)

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkus raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SUSIVIENIJIMO ATEITIS

Rašant šiuos žodžius dar nėra galimybės įvertinti SLA. 37-to Seimo nutarimus. Šitai padarysime sekamuose „Tėvynės" numeriuose kiek galima plačiausiai pakalbėdami apie kiekvieną svarbesnį Seimo nutarimą.

Šia proga mums norisi pabrėžti pamatinė sąlyga, kuri užtikrina Susivienijimui šviesią ateitį. O ta pamatine sąlyga yra pačių S. L. A. narių pasirįžimas savo organizaciją plėsti, tobulinti ir jos labui kiek galima daugiausiai dirbti. Jei visi SLA. nariai šitokio nusistatymo laikysis ir jį visomis išgalėmis pildys, tai jokie musų Susivienijimo gyvenime pasitaikę netikslumai, netobulumai negalės pakenkt organizacijos bujojimui.

Susivienijimo šviesi praeitis mums gražiausią pamoką suteikia. Kaip žinome Susivienijimui teko pergyventi labai tamsių momentų. Vienok nuoširdus pasirįžimas visų SLA. veikėjų ir sąmoningųjų narių išvedė organizaciją laimėtoja iš tų visų painiavų ir laimingai pergyventa visi tamsieji Susivienijimo praeities momentai.

Tad ir šiandieninę nelengvą Susivienijimo padėtį, susidariusią del visiems žinomų priežasčių, lengvai pergyvensime ir organizaciją laimėtoja iš tų visų nesmagumų išvesime, jei laikysimės Susivienijimo auklėjimo veteranų pramintų organizacijos darbuose nuoširdumo ir pasirįžimo takų. O tie takai veda mus pirmiausiai vienybės ir draugingo sugyvenimo kryptimi. Šios krypties pirmiausiai turi laikytis organizacijos viršininkai ir duoti gražų pavyzdį visiems organizacijos veikėjams ir nariams. Pirmiausiai organizacijos viršininkams privalo but visi Susivienijimo nariai lygiais ir neprivalo pasireikšti bent kokia neapykanta prieš kurią nors narių dalį, ar atskirus veikėjus. Svarbiausia organizacijos viršininkų pareiga pritraukti prie darbo kiekvieną bent kuriuo žvilgsniu organizacijos labui išgalintį padirbėti veikėją. Pirmiausiai organizacijos viršininkai turi atsižadėti visokių asmeniškų ir grupinių sumetimų kaip savo tarpe, taip ir santykiuose su visais organizacijos nariais.

Toliaus, visų SLA. veikėjų ir kuopų viršininkų pareiga eiti tuo pačiu keliu, kuris nurodytas organizacijos viršininkams. Kuomet S. L. A. kuopų ir apkskričių darbuotėje nebeliks erzinančių ir užgauliojančių narius politikavimų, tuomet nebeliks pamato jokiems vaidams ir nesutikimams. Niekas tiek nesuerzina narius, kiek tai padaro nesiskaitymas su atskirų veikėjų nuomone, visokis politikavimas ir iš anksto suorganizuotas „steam roller'rio" naudojimas pravarimui grupinių ar asmeninių sumetimų.

Susivienijimo padėtis ir jo ateitis reikalauja iš SLA. viršininkų, visų veikėjų ir narų atvirumo, nuoširdumo ir draugingumo visuose organizacijos darbuose. Todel musų širdingiausiu troškimų ir linkėjimu yra, kad nuo šio Seimo visus SLA. viršininkų ir veikėjų žygius organizacijos reikalais telydėtų teisybė, teisėtumas ir fraternalizmo principu paremtas nuoširdumas ir draugingumas.

SVARBUS SUMANYMAS

SLA. Apšvietos Komisijos sekretorius, p. J. Pronskus, savo rašiny darydamas išvadas iš Klaipėdos seimelio rinkimų pasiulo, kad reikia įkurti Klaipėdoje augštesnę mokyklą, kurioj butų galima kuodaugiau vietinės jaunuomenės išauklėti lietuviškoj dvasioj, kuri butų išmokslinta ligi tokio laipsnio krašto valdymo žvilgsniu, kaip kad šiandie vokiškoji visuomenė turi prisiauklėjus tam reikalingų vadų. Sumanymas yra pamatinės svarbos Klaipėdos krašto ateičiai Lietuvos ir lietuvių akimis žiurint. Ypatingai tokia mintis yra reikšminga akyvaizdoje to fakto, kad vokiškieji militarizmu persisunkę nacionalistai neatsisako siekti atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos.

Tačiau, musų supratimu, p. Pronskaus numatomos trys galimybės to sumanymo įvykinimui yra neužtektinos. Visų pirma, musų Susivienijimas tokį sumanymą tegali paremti tik Tautiškų Centų Fondo pinigais. Tuo tarpu iš šio fondo priseina mums papildyti ir paties Susivienijimo kai kuriuos fondus, turinčius nemažesnę vertę tautiniu atžvilgiu, kaip ir pats p. Pronskaus sumanymas. Taip pat negalima užmiršti tokio visai tautai svarbaus reikalo, kaip Vilniaus vadavimas. Taigi jei ir galėtų Susivienijimas skirti kiek pinigų Klaipėdos krašto lietuvių augštąjai mokyklai palaikyti, tai tik labai nežymią sumą.

Taip pat negalima tikėtis užtenkamas sumas pinigų surinkti ir iš kitų Amerikos lietuvių draugijų ir kliubų ir iš pavienių asmenų, kad butų galima įkurti ir reikiamoj augštumoj palaikyti tokią mokyklą Klaipėdos krašte. Tokiam reikalui neužteks tukstančio kito dolerių, kuriuos šiandie labai sunku surinkti kad ir taip labai duosnių tautos reikalams Amerikos lietuvių tarpe.

Neabejojame, kad Amerikos lietuvių draugijos ir kliubai, taip pat pavieniai asmenys sulig išgalės parems Klaipėdos krašto lietuvių pastangas įkurti ir palaikyti augštąją mokyklą. Tačiau pagrindą tokiai mokyklai patiesti ir jos užlaikymą užtikrinti turėtų pati Lietuvos valstybė. Jokios tarptautinės sutartys negali uždraustį ir niekas negali priešintis, jei Lietuvos vyriausybė įkurtų Klaipėdos krašte augštąją mokyklą ir jon priimtų tik lietuvius, arba gerai lietuvių kalbą mokančius kitų tautybių krašto gyventojus. Tokis Lietuvos valstybės žygis butų daugiau, negu naturalus. Amerikos lietuvių ir pačių klaipėdiečių aukomis galima butų teikti tik stipendijas neturtingiems, bet gabiems lietuviams moksleiviams.

Klaipėdos kraštas, suteikęs Lietuvai naturalų ir nekliudomą išėjimą į jurą, įgijo visai tautai lygios reikšmės, kaip ir Vilniaus kraštas. Ant kiek Lietuvai svarbu atsiimti amžinąją savo sostinę — Vilnių, ant tiek svarbu palaikyti neatskiriama Lietuvos dalimi ir Klaipėdos kraštą. Todel išauklėjimui reikalingo kadro veikėjų, iš vietinių gyventojų, krašto valdymui, jokių lėšų klausimas neturėtų kliudyti. Užtikrinimas Klaipėdos krašto neatskiriama Lietuvos dalimi yra lygiai svarbus reikalas, kaip ir išsilaikymas pačios Lietuvos valstybės. Netekus Lietuvai Klaipėdos krašto ir kartu naturalaus išėjimo į platųjį pasaulį per Klaipėdos uostą, pasidarytų labai troškus gyvenimas Lietuvos valstybėje ekonominiu žvilgsniu.

Todel pritardami p. Pronskaus naudingam sumanymui, drįstame nurodyti augščiau minėtą to sumanymo įkunijimui galimybę, kuri be jokių abejonių privestų prie teigiamų išvadų. Pagaliau, musų nurodymas ne vien galimybe yra — tai pareiga Lietuvos valstybės sulig išlaikymo Klaipėdos krašto neatskiriama Lietuvos dalimi. Klaipėdos krašto lietuvių tautinis susipratimas ir valstybingumo plotme išsilavinimas yra pamatine sąlyga išvengimui ateity tokių vokiškojo elemento žygių, kokie pasireikė del boetcherininkų politikos. Tik tvirtas Klaipėdos krašto lietuvių tautinis susipratimas amžinai užtikrins Klaipėdos krašto su Lietuvos valstybe visapusį vieningumą.

—o—

EKS-KARIŲ ŽYGIS

Su birželio mėnesio pradžia musų krašto sostinę Vašingtoną užpludo eks-kariai, pasivadinę „bonusų armija". Vašingtono policijos apskaitliavimų iš įvairių Jung. Valstijų dalių iki birželio 13 d. suvažiavo apie 15,000 eks-karių bedarbių. Kaip žinoma, vienatiniu šio eks-karių žygio tikslu, tai išreikalauti, kad kongresas su vyriausybės pritarimu išleistų įstatymą apmokėti eks-kariams, pasaulinio karo veteranams, bonusus iš jų karo tarnybos apdraudos.

Akyvaizdoje esamo viršaus biliono dolerių valstybės biudžeto deficito, nelengvai išpildomas tokis eks-karių reikalavimas, kurio patenkinimui irgi reikėtų bilionų dolerių pridėtinių valstybės iždui išlaidų. Tuo tarpu Amerikos gyventojai jau ir taip apkrauti žymiai padidintais mokesniais valstybės biudžeto deficito padengimui. Vargiai didesnius mokesnius galima krauti ant gyventojų pečių.

Todel visai nenuostabu, kad šiuo eks-karių maršu į Vašingtoną sujaudinta netik vyriausybė ir kongresas, bet ir visas kraštas gyvai susidomėjęs kuo baigsis šis eks-karių žygis. Tačiau daugiau nei nuostabu, kuomet kai kurie augštieji valdininkai, įstatimdaviai ir spauda bando primesti komunizmą šiam eks-karių žygiui. Esą jei jau šiam „bonusų armijos" maršavimui nevadovauja komunistai, tai tikrai tas maršavimas atliktas komunistų inspiracijos daviniais. Mat lengviausias pateisinimas besireiškiančių neramumų bedarbų eilėse, tai kiekvieną badaujančių bedarbių pasijudinimą apšaukiant komunistų keliamais trukšmais.

Tuo tarpu eks-karių 15,000 armijos atsilankymas į Vašingtoną sukelia neramumo bangą augštosios įstatimdavystės ir vyriausybės sferose. Nedarbo slėgiami piliečiai, kurie tą sunkią skurdo naštą neša jau trys metai ir kuri su kiekviena diena sunkėja, gali pritrukti kantrybės. Ilgiau garsiais prižadais ir visokiais išsisukinėjimais nebus galima patenkinti badaujančius bedarbius. O atėjus sekamos žiemos sunklaikiui, kas tuomet? Tų pačių eks-karių drąsus ir griežtas pasirįžimas nesiskaityti su Vašingtono policijos reikalavimais ir prašymais apleisti sostinę, įstatimdaviams ir vyriausybės žmonėms aiškiai pasako, ko galima ateity susilaukti.

Kuo baigsis šis eks-karių žygis Vašingtone, tuo tarpu dar negalima pasakyti. Bet jis yra užtektinai reikšmingas, kad priversti Vašingtono ponus daugiau susidomėti bedarbių armijos bukle. Jei ne šitokie bedarbių žygiai prieš Vašingtono ponų akis, tai jie pasitenkintų kad ir tokių gubernatorių dviejų žodžių pranešimu: „badaujančių nėra" ir visai užmirštų, kad milionus Amerikos piliečių kankina baisioji bado šmėkla.

—o—

Kaip malonu prisiminti tas geras senas dienas, kuomet visi išdirbėjai buvo visuomet gerokai atsilikę su išpildymų užsakymų — pareiškė išbadėjęs vienas bedarbis. Labai reikšmingas posakis.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

LIAUKOS IR MIRTIES PRIEŽASTYS.

Sekant G. A. Dorsey rašo **Dr. A. J. Karalius.**

(Tąsa)

Blogas maistas mums daugybę defektų suteikia. Mes paveldime dantis ir dvidešimts pėdų žarnų, kurios gali suvirškinti viską, tiktai ne „lunch room" sugadintus valgomus daiktus. Evoliucija mums suteikė raumenis darbui dirbti. Be tinkamo judėjimo kraujas negali tinkamai cirkuliuoti.

Laukinių makaulėj vienas sugedęs dantys budavo didele retenybe, o dabar Amerikoje dar didesnė retenybė užtikti visus sveikus dantis. Supuvęs dantys arba skylė odoje bei žarnose reiškia pavojų — mirtį.

Labai daug defektų atsiranda burnoje arba žarnose. Vaikai neužgimsta su blogais dantimis, tonsilais, adenoidais arba kitais musų gadynės prašmatnumais. Paprastai, mes užgimstame sveiki, tiktai sveikai negyvename. Kudikio kune randasi viskas, ko reikia sveikam žmogui. Tėvai kokius šešis metus jį vargina, o paskui išleidžia į defektingųjų armiją. Civilizacija darbuojasi, kad žmogų sugadinti, o paskui dar jį taisyti. Milionai žmonių kasdien lanko musų kunų taisymo įstaigas.

Weismann sako, kad mirtis „naudingas dalykas". Kodel? Kam? Osleris sakė „žmogus tiek senas, kiek senos jo arterijos" — čionais truputį daugiaus tiesos. Kiti pradėjo tvirtinti, kad žmogus tiek senas, kiek jo liaukos. Dorsey sako: „arterijos ir liaukos tiek senos kiek žmogus senas". Mečnikovas pagarsėjo savo rugusio pieno teorija. Esą fagocitai pašvenčia daugiaus laiko ėdimui plaukų dažų, negu žudymui bakterijų žarnose, už tai, esą, susidaro rugimas, nuodai ir galop mirtis. Jo teorija sumuša liaukų ekstraktus, bet rugęs pienas irgi į užmarštį nudardėjo.

Savo ryšies lytinis gyvenimas prasideda naujagimių kune, galutinis lytiškas subrendimas niekuomet neateina. Tuli žmonės niekados nesubręsta, tuli sulaukę penkiolikos metų subręsta; kiti skubinasi nusenti kol kunas subręsta ir protas jėgų įsigyja. Senatvė nėra liga. Jei kuną nualina koki nors ligos perai arba nuodai, tai jau, žinoma, kitas klausimas.

Mes mirštame coliais. Pearl sako: „mes į šį pasaulį ateiname tiktai vienu keliu, o į Styx upę veda daugybė kelių". Giltinė niekuomet be tvarkos musų nepiauna — vis atsiranda rimtas reikalas ir mirti galime tukstančiais budų.

Pearlo statistikos aiškiai išrodo, kad dauguma žmonių miršta del pakrikimo oro arba maisto. Šiedu takai susiduria su oru, maistu ir vandeniu. Per odą joki nuodai negali į vidų įsiskverbti.

Paskui kraujo apytakos mechanizmas sudaro antrą mirties priežastį. Jei musų plaučiai butų taip stiprųs kaip musų širdis, sako Pearl, tai mes galėtume daug ilgiaus gyventi. Pirmiausia pakrinka plaučiai ir penybos takai, o paskui širdis.

Kudikių miršta labai daug. Vėliaus mirimų nuošimtis sumažėja iki 10—15 metų; paskui apie 20—25 metus nuošimtis vėl didėja iki 50 metų, o vėliaus jau giltinė viršlaikį dirba. Šituo laiku moterų lyties aparato pakrikimai suteikia didelį nuošimtį mirimų. Vyrai dažniaus del kraujo apytakos pakrikimų miršta ir del inkstų ligų.

Pearlo statistikos duoda gerą supratimą del ko žmonės miršta. Štai: plaučiai, penybos kanalas, kraujo apytaka, nervų sistema ir jutulių organai, inkstų ligos, lyties organai, raumenys, oda, liaukos. Čionais, žinoma, kalbama apie išvardintų musų kuno mechanizmo dalių pakrikimus.

Gal but mes tiek seni, kiek senos musų arterijos ir jau negalime kelmų lupti, bet mes galime buti tiek jauni, kiek jaunos musų smagenys ir dar galime smagenų darbą dirbti.

Pritaikius saugojamosios medicinos priemones butų galima musų gyvenimą prailginti bent penkiolika metų. Parinkus tėvus, kurie gali gyventi šimtą metų, butų gal dar geresnis planas.

Turime pripažinti, kad ilgas amžius paveldimas, kaip paveldima šimtai kitokių savybių. Pearson stačiai sako, kad paveldėjimas čionais kur kas galingesnis už aplinkumą. Stiprių tėvų vaikai bus stipresni, jie galės geriaus kovoti su ligų perais ir su aplinkumos žabangais. Naturinė atranka, tinkamiausių išlikimas dar tebegyvuoja ir musų draugijoj, nežiurint visokių civilizacijos kvailybių (biologiškai žiurint). Pearl tyrinėjo musių gyvenimą ir surado, kad tos musės ilgiaus gyvena, kurių tėvai ilgiaus gyveno; paprastai patelės ilgiaus gyvena — ilgiausia išgyveno viena patelė, devyniosdešimts vieną dieną.

O kur įvairios bakterijos? Loeb darė bandymų su musėmis: tos musės net ilgiaus gyveno, kurios su bakterijomis nesusidurė. Jisai ir sako: „mes turime mirti del vidurių priežasčių; turime mirti ir tada, kai ligų perai musų kuną neatakuoja".

Bet mes negalime gyventi be bakterijų, visur jų milionai musų laukia. Džiovos bakterijos daugumos plaučiuose susikuria lizdus, bet mes to nė nejaučiame, nė surasti negalėtume, jei reikėtų. Ir ne svarbu: musų apsaugos armija (kraujas ir kt.) jas nugali ir priverčia taiką pasirašyti — bakterijoms nenaudingą taiką.

Gyvenimo aplinkybės milionus žmonių tiek nusilpnina, kad jie greičiaus miršta. Nėra reikalo kalbėti apie dumblinų gatvių ir dar dumblinesnių namų vargšus gyventojus, kurie neturi galimybės tinkamai pavalgyti — juos bent kokios bakterijos lengvai nugali. Jie trumpiaus gyvena.

Sakoma, juo greičiaus mes gyvename, juo greičiaus savo gyvenimą atgyvename. Raudonmedis išgyvena tukstančius metų, želviai šimtus. Slonacker tyrė žiurkes: tos, kurios buvo verčiamos bėgioti, daug trumpiaus gyveno. Loeb tyrė muses ir surado, kad juo šalčiaus jų ląstelėse, juo jos ilgiaus gyvena. Jisai sako: jei musų kune temperaturą butų galima sumažinti, tai mes ilgiaus gyventume.

Pažvelgus į praeitį mes visuose kraštuose randame trumpesnį žmonių gyvenimą: pasakose turime šimtamečių milžinų, tai tiesa, bet aplamai imant, vidutinis amžius buvo kur kas trumpesnis. Reiškia mes turime geresnias aplinkybes, arba gal but mes geriaus pritaikyti prie moderniškų aplinkybių.

Gyvybė amžina; tiktai asmenys miršta. Vienceliniai protozonai irgi nemarųs. Daugceliniai organai miršta. Mes priklausome daugceliniams gyvunams. Mes mirštame. Argi turime mirti? Iki šiol šitas klausimas buvo kvailas, bet dabar ne taip jau kvailas.

Jau senai žinome, kad tuli gyvunai gali atauginti savo kuno dalis. Kai kuriuos sliekus per pusę perpiovus galime išauginti (jie patys išauga) du sliekus. Tulos gyvatės vuodegą nupiovus kita užauga. Nupiaukime žmogaus pirštą: kitą užauginti negalime. Bet musų plaukai auga net ir po mirties.

1907 m. Loeb paskelbė, kad jisai augina varlės nervą stiklinėje. Carel savo laboratorijoj augino įvairių audinių celių, net vėžio ligos celių. Jisai vištuko audinius augino devynis metus, jisai vištuko širdį išpiovė ir jinai augo ilgai, ilgai — ilgiaus negu pats vištukas gali augti. Pasirodė, kad mes galime savo celes ir audinius tinkamose sąlygose auginti. Reiškia kuno celėse nėra mirties neišvengiamų savybių.

Tai kodel mes mirštame? Kodel seilėse randame milionus negyvų celių?

Kas toji mirtis? Niekas nežino. Kas toji gyvybė? Irgi nežinome. Mes tiktai galime gyvus nuo negyvųjų atskirti. Bet ar mes naikiname ligas ir atitoliname mirtį? Ar galime atjaunėti? Kodel ne?

Savo vadinama liuosa valia mes negalime kontroliuoti širdies plakimo, virškinimo, prakaitavimo ir kt. Mes savo valia beveik nieko savoje mašinoje nekontroliuojame.

Kai sužinosime kodel prakaitas surus, kodel celė cukrų į glikogeną paverčia, kodel širdis tam tikruose skiediniuose plaka iš kuno išimta arba miršta kituose skiediniuose — tiktai tuomet mes galėsime kalbėti apie savo gyvenimo prailginimą. Apie celių gyvenimą, apie jų darbus mes dar mažai težinome.

Vienok jau yra vilties, kad ateity galėsime kontroliuoti tuos veiksmus savame kune, kuriuos dabar visai nekontroliuojame. Vienok, kaip Child pastebi, čionais milionų metų evoliucijos paslaptis, ir musų pažanga bus labai lėta. Karščiuotis nėra reikalo. Dabar jau turime daug faktų, kurie didina musų viltis.

Jau galime didžiuotis medicina, jau žinome priežastis daugumos ligų, jau turime tikrų vaistų. Tulos ligos jau baigia nykti. Tiktai dabar truksta vieno dalyko: reikėtų visiems žmonėms suteikti progų modernosios medicinos priemonėmis naudotis. Reikėtų sunaikinti visus prietarus, kurie dar musų progresą stabdo.

Juo mažiaus ratukų mašinoje, juo jinai ilgiaus pasilaiko. Žemesni gyvunai savo celėse turi tokių savybių, kurios juos saugoja nuo visokių blogybių. Šiuo žvilgsniu jie už mus laimingesni. Jie tur but savo „noru" arba nenoru geriaus prie aplinkumos prisitaiko. Jų aplinkuma paprastesnė: mes patys save žudome ir nuodiname savosios civilizacijos prašmatnybėmis.

(Daugiau bus)

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

FELIKSAS JURGIS RIČKAUSKAS.

SLA. 172 kp., Duquesne, Pa., finansų raštininko, Jurgio Ričkausko, sunus Feliksas Jurgis Ričkauskas (Rice), 21 metų jaunuolis, birželio 6 d. baigęs mokslą Westminster College, New Wilmington, Pa., ir gavęs mokytojo diplomą. Prie to, šis jaunuolis yra geras sportininkas, nes minimoje mokykloje per du metu buvo besketball jaukto kapitonu ir turėjo gerą pasisekimą kaip moksle, taip ir sporte. Labai malonu pažymėti, kad paprasto darbininko sunus pasiekė tokį augštą mokslą. Linkėtina jam kogeriausių pasekmių!

Ar Jaunuoliai Veikia?

Amerikos lietuvių jaunimui jau gana griežtai pradedama primesti, kad jis apsileidęs ir nieko tarpe lietuvių neveikia. Kiek tas primetimas reikšmingas — pažiurėkime.

Kad Amerikos lietuvių jaunimo darbuotę gerai pažinus, reikia eiti į viešąjį gyvenimą: organizacijas, draugijas, kliubus, kuopas, sceną, chorus ir tt. Ir ten nueję, mes pamatysime, kad labai dažnai net pirmąsias vietas užima jaunuoliai (čia gimę, augę lietuviai). Pažiurėkime: ar maža mes turime jaunuolių, kurie užima vietas draugijų, kliubų ir kp. valdybose? Daug tokių jaunuolių šiandien tarnauja SLA. kuopų valdybose kaipo pirmininkai, raštininkai, iždininkai, organizatoriai ir tt. Turime du jaunuoliu, kurie šiandien yra SLA. Pildomoje Taryboje. Kur tik neisime — visur prisieis susidurti su jaunuoliu ar jaunuole, kurie vienoje ar kitoje draugijoje ar kuopoje svarbią vietą užima.

Ar rasime šiandien bent vieną lietuvių chorą Amerikoje, kuriame 90% dainininkų-dainininkių nesudarytų čia gimę lietuviai? Kam tenka stovėti arti chorų ir dalyvauti jų parengimuose—tas gerai žino. Ir tuose choruose dalyvauja nebe koks paprastas jaunimas! Čia dažnai rasi net profesionalų ir šiaip gerokai pasimokinusių jaunuolių.

Ar maža rasime chorvedžių-dirigentų, kurie Amerikoje gimę ir augę? Aš sakysiu, kad bent pusė dabartinių lietuviškų chorų vedėjų-mokytojų yra Amerikoje gimę jaunuoliai.

Ar rasime taipgi bent vieną lietuvišką suvaidintą veikalą, kuriame bent 75% vaidylų nebuvo Amerikoje gimę lietuviai? Dramose, komedijose, operetėse ir net paskutiniu laiku pradedančioje veikti lietuvių operoje vis čia gimę-augę lietuviai. Ir nebe koki lietuviai! Pretenduojanti į pasaulinę sceną, į žymius dainininkus-dainininkes!

Eikime toliau. Turime jaunuolių, kurie gana griežtai imasi dirbti viešame darbe kaipo kalbėtojai, prelegentai. Rasime čia gimusių jaunuolių ir lietuviškuose biuruose ir redakcijose ir kitose viešose ir svarbiose įstaigose.

Todel, taip esant, argi galima sakyti, kad musų jaunimas apsileidęs ir nieko nedirba? Musų jaunimas (žinoma ne visas) yra linkęs prie kulturinių darbų ir juose, sulig išgalės, dirba. O atsižvelgus į tai, kiek jaunimas dirbo apie 15—20 metų atgal ir žinant tai, kiek dirba dab... — jau be jokios abejonės reikia sakyti, kad už visai trumpo laiko musų jaunimas vairuos visą musų viešąjį kulturinį veikimą. Ir aš esu linkęs sakyti, kad vairuos gal net kiek geriau, negu dabar senesniųjų veikėjų vairuojamas. Šiuo tarpu visa ko reikia, tai vieton peikti — musų jaunimą pagirti ir kiek galint jo vis daugiau į tą viešąjį veikimą pritraukti. Ką jis gali ir kuo bus ateity — gal dar ir kai kuriems seniams, kurie linkę į musų jaunimą skeptiškai žiurėti, teks pamatyti.

Jaunuolis K. J.

Senovės Lietuvių Tėvynė

Lietuvių gimines kitaip dar aisčiais arba baltais vadina. Dabar aisčių giminę sudaro lietuvių ir latvių tautos. Senovės laikais lietuvių giminių buta daugiau.

Mokslininkai tvirtina, kad prieš du tukstančiu metų visų lietuvių, latvių, prusų ir jotvingių giminių kalbėta viena kalba, turėta vienoda tikyba. Iš bendros lietuvių tautos pirmiausia pradėję skirtis prusai ir jotvingiai, o vėliau — ir latviai. Spėjama, kad latvių skilimas turėjęs prasidėti neaksčiau kaip devintame amžy, — taigi daugiau kaip prieš tukstantį metų .

Dabar lietuviai ir latviai gyvena Nemuno, Ventos, Lietupės ir Dauguvos upynuose, pagal Baltijos jurą. Čia jų gyventa ir senų senovėje. Tik senovėje lietuvių giminės buvo aprėpusios daug plačiau vietos negu dabar. Vakaruose lietuvių gyvenamos žemės buvo nutysusios Baltijos pajuriu ligi Vyslos upės; pietuose jos siekė Bugo ir Pripeties upes; rytuose ėjo Padniepriu į šiaurę ir dešiniuoju Dauguvos krantu, kur susisiekė su Estų žeme.

Nevisuomet tauta lieka gyventi senoje savo tėvynėje. Senuosius gyventojus gali išstumti iš jų senviečių kaimynė, o kartais net ir iš toliau atsikrausčiusi tauta. Lyginamasis vietų vardų tyrinėjimas rodo, kad ne visose žemėse, kur šiandien lietuviai ar latviai gyvena, ir senovėje jų gyventa. Lietuviai, iš užpakalio stumiami slavėnų, buvo prispirti trauktis į vakarus, arčiau prie Baltijos juros. Šiaurės slavėnai (krievai) buvo įėję į rytų lietuvių žemę Dniepro ir Dauguvos takoskyra, o vakarų slavėnai (lenkai) veržėsi Nervies, Pripeties, Nemuno takoskyra.

Žinoma, lietuvių giminės geruoju nesileido slavėnų į savo tėvynę. Kiekvienas žemės sklypas buvo išplėšiamas nuožmiose kovose. Kovota ilgai ir sunkiai. Visų daugiausia teko kovoti toms lietuvių giminėms, kurios gyveno senosios tėvynės rytų ar pietų pakraščiuose.

Baisių karų buvo ir su vokiečiais, kurie smelkėsi į Lietuvą pajuriu iš dviejų pusių: vakarų ir žiemių.

Reikia Kantrybės

(Liaudies Pasaka)

Kartą gyveno žmogus, kuris viskuo buvo nepatenkintas. Jam vis atrodė, kad Pasaulio Tvėrėjas arba blogai sutvarkė pasaulį, arba nemoka jo gerai valdyti. Jei tas žmogus matydavo kitur negerai darant, tai stebėdavosi, kad Pasaulio Valdytojas anų tuojau nenubaudžia. Jis sakydavo, kad jei jis butų Pasaulio Valdytojo vietoje, tai visai kitaip elgtųsi.

Bet apie savo blogumus tas žmogus niekad nepagalvodavo. Štai, kartą ateina pas jį Pasaulio Valdytojas ir sako jam:

— Girdėjau, kad tu esi manimi nepatenkintas ir giriesi, daug geriau mokėsiąs pasaulį valdyti. Tad eik, sėsk į mano sostą ir valdyk!

Vargšas žmogus išpradžių labai išsigando, bet paskui, matydamas Pasaulio Valdytojo malonų veidą, sutiko, mamydamas: „O kas čia bus blogo, jei truputį pabųsiu ant augščiausio sosto." Bematant jis buvo įkeltas ir pasodintas į Pasaulio Valdytojo sostą.

Sėdi tas žmogelis ir negali atsižiurėti. Jis mato visą žemę ir visus žmones, ką jie daro dieną ir naktį. Žiuri jis taip į žemę ir staiga pastebi, kad pačiame vidurnakty jo vyriausias sunus eina į kaimyno lauką ir nukirstų rugių pėdus pasivogti. O kaimyno rugiai, tiesa, buvo daug geresni už jo. Ir iš dangaus jis šnibžda savo sunui:

— Imk, skubėk, bet tik pačius geriausius pėdus!

Sunus pasisavino kelias dešimtis pėdų ir, niekam nematant, grįžo namo. Į pat parytį, jau auštant, jo kaimynas išvedė į lauką pririšti savo arklį, bet vesdamas sumanė jį kiek paganyti sėdinčio danguje kaimyno pievoje. Arklys dar gal nesuspėjo ir porą kartų papešti žolės, kai šis iš dangaus riktelėjo:

— O, tu, nelabasis, ką darai?! Kas tau leido mano lauke ganyti?!

O kadangi jis buvo ant augščiausio sosto, tai nuo jo žodžių tuojau trenkė perkunas ir jo kaimynas ir arklys krito negyvi žemėn.

Žmogelis labai persigando, ypač kai pamatė prieš save bestovintį Pasaulio Valdytoją.

— Na, kaip sekasi valdyti žemę? —paklausė Pasaulio Valdytojas.

Tačiau vargšas žmogelis iš baimės tik drebėjo, negalėdamas ištarti nei žodžio.

Tada Pasaulio Valdytojas jam tarė:

— Dabar pats matai, koki jųs esat žmonės. Vieni kitiems nepadedat, o dar stengiatės pakenkti.

Ir nukėlė žemėn Pasaulio Valdytojas žmogelį ir dar atgaivino nutrenktą kaimyną. Daugiau žmogelis Pasaulio Valdytoju nesiskundė, bet tik rupinosi, kad pats kitiems blogo nedarytų.

Mažamečių Kampelis

Tėve, pasakyk šias pasakėles savo vaikučiams.

KATĖ IR PELĖS.

Vienus namus visiškai užviešpatavo pelės. Išgirdo apie tai katė ir pamąstė:

— Štai kur man gera vieta!

Tai pagalvojusi, ji atėjo namuosna, apsigyveno ir vienval gaudė peles vieną po kitai ir ėdė jas. Pagaliau pelės pamatė, kad blogai joms dedasi, tad nusprendė išsislapstyti urvuose ir nesirodyti iš jų.

— Žiurėk tu man! Išsislapstė! — nusišypsojo katė. — Reikia jos prigauti, kitaip nieko nelaimėsiu!

Pamąstė ji valandėlę. Pamąsčiusi užlipo sienomis ant balkio ir nusikorė žemyn galva taip, kad išrodė nebegyva. Pamaži viena peliukė išlindo iš urvo ir pamatė katę pasikorus.

— Aha! — sušuko peliukė. — Nėra abejonės, kad tamsta, poniute, esi labai gudri! Bet ir mes nekvailos: neprigausi! Gali pavirsti ir į pelų maišą, jei nori, bet mes visviena artyn neisime, tad ir nepagausi mus!

Kad ir nekalčiausiu apsimestų tas, kurį susekei esant pavojingu, — neapgaus tavęs, jei esi gudrus.

SENAS ŽMOGUS IR MIRTIS.

Vienas darbo žmogelis, dvilinkai sukumpęs nuo darbo ir ilgo sunkaus gyvenimo, rankiojo girioje žabus. Pagalios jis taip pavargo, ir netekęs kantrybės, atsisėdo ant žabų ir sušuko:

— Aš negaliu ilgiau bepakelti tokio gyvenimo! Ak, kad ateitų mirtis ir pasiimtų mane!

Vos spėjo jis tuos žodžius ištarti, kaip sustojo priešais jį baisi mirtis ir tarė:

— Ko nori? Girdėjau tave mane šaukiant. Ką gi man pasakysi?

— Poniute, — atsakė nusigandęs senis, — pagelbėk man, meldžiamoji, užsikelti ant pečių šiuos žabus...

KAS BUS, MOČIUTE?

Kas bus, močiute, kas bus?
Kas bus, širdele, kas bus?
Įbėgo peliukė
Į margą skryniukę,
Oi, kas bus?
Tas bus, dukrele, tas bus;
Tas bus, jaunoji, tas bus:
Atneškie kačiukę,
Sugaus tą peliukę,
Oi, tas bus.
Kas bus močiute, kas bus?
Kas bus, širdele, kas bus?
Įjunko zuikelis
Į rutų darželį,
Oi, kas bus?
Tas bus, dukrele, tas bus;
Tas bus, jaunoji, tas bus:
Paleisim kurtelius,
Sugausim zuikelį,
Oi, tas bus!

JUOKELIS.

Kastytė lipa žemyn laiptais, rankose neša didelį bliudą.

Atsargiai, Kastyte... Žiurėk, nenukrisk!

— Ne, mamyte: aš laikausi už bliudo...

:: Lietuvių Sentėvių Tikyba ::

—o—

Senovės aisčiai garbino gamtą ir jos reiškinius. Nesuprasdami gamtos jėgų bei reiškinių, kurie jiems darė bloga ar gera, jie tikėjo esant gamtą pilną slaptų ir daug galingesnių jėgų. Todel lietuviai laikę dievais saulę, mėnulį, žvaiždes, griaustinį, vėjus, ugnį, medžius, vandenis, gyvulius ir kitus padarus; meldęsi tiesiog gamtai, neįsivaizduodami jokių kitų kurėjų, dar nesuspėję sudaryti vienos mitologinės sistemos. Lietuviai lygino gamtos padarus su savimi ir juos dvasino: jiems gamta atrodė esanti tokia pat gyva ir taip pat gyvenanti, kaip žmonės, nes mirusio žmogaus vėlė galinti pereiti (ir dažnai pereinanti) į augalus, paukščius ir kitus gyvius. Ypač, lietuvių manymu, tėvų ir protėvių vėlės daugiausia gyvenę medžiuose, todel lietuviai taip medžius gerbę ir net garbinę (labiau už kitus — aržuolą, liepą, eglę). Net buvę ištisų šventų miškų.

Taip pat šventais laikę ir gerbę kai kuriuos gyvulius, žvėris, paukščius ir žalčius. Iš jų balsų ir pasirodymų spėdavę ateitį. Šiuos gyvius gerbę del to, kad dievai kartais, bausdami žmones, paverčia kuriuo nors gyviu; kartais patys žmonės, kokios nelaimės ištikti, pavirsta ar medžiu, ar paukščiu, ar kitu kuo.

Labiau už ką kitą lietuviai bus garbinę ugnį. Ugnis atrodė, tarytum nuolatinis tarpininkas tarp dangaus ir žemės arba, tikriau, slaptoji dievų jėga, tarp kita ko žaibu pasireiškianti. Ugnis, be to, tarnavo žmogui, jį šildė, lyginai baudė, priiminėjo iš jo aukas, vėles į amžinąjį gyvenimą lydėjo ir tt. Ugnį laikė šventa. Kai kuriose vietose buvo tam tikrų tarnų kurenama nuolatinė, negęstamoji „šventa ugnis".

Ne visi mirę žmonės, lietuvių tikėjimu, pereidavę gyventi į augalus, gyvulius ar paukščius. Kiti mirusieji gyvendavę vėlių kalnely. Mirusiųjų vėlės gyvendavusios beveik tokį pat gyvenimą, kaip ir gyvieji. Todel, laidodami numirėlius, prie šiųjų sudėdavo ginklus, drabužius, valgių, gėrimų ir kitų žmogui reikalingų daiktų. Per laidotuves mirusiojo giminės ir artimieji dėdavo dievams aukų, juos ir savo giminių vėles maldaudavo, kad laidojamojo vėlę priglobtų, neskriaustų. Iš pradžių, seniausiais laikais, mirusiųjų lavonus degindavo, o vėliau ėmė žemėje užkasti.

Įvairius gamtos reiškinius ir jėgas lietuviai dievais vaizdavęsi, bet tieji visi dievai yra vienodos vertybės, neturi genealogiškų ir jerarchiškų ryšių, nestovį už vienas kitą augščiau kilmės ir galios atžvilgiu. Kai kurie jų, pav. Perkunas, tik didesnio įspudžio galėjo daryti žmonėms. Tie dievų vardai yra tik sužmoninti, teisingiau sakant, sudievinti, gamtos dalių pavadinimai: bangputis, laukosargis, žeminė, medeinė, biržulis, žvaigždikis ir tt.

Žmonės norėdavę sužinoti dievų valią ar kokių malonių išprašyti, bet tam reikėję savotiško mokslo, jėgos arba „dovanos". Dievams numaldauti, jų norams ir valiai spėti buvę daug žynių, kerėtojų, burtininkų, įvairiais vardais vadinamų, kurie niekuomet Lietuvoje neturėjo sudarę organizuotos kastos, organizuotos jerarchijos. Nėra tikrų žinių nei apie vyriausią Kriviį-Krivaitį, kurio butų visa Lietuva klausiusi ar jį gerbusi. Lietuvos atskiri kraštai nebuvo susijungę, nebuvo sudarę vieno politinio kuno, dažnai tarpusavy vaidijosi, todel tokio krivio su plačia valdžia negalėjo buti. Manoma, kad kriviai turėję visi vienodų pareigų ir valdžios; jie buvę paprasti vietiniai žyniai ir ugnies saugotojai. Nėra žinių, kad kerėtojai, liaudies burtininkai, gydytojai butų klausę kurio vieno krivio. Kriviai ir vaidilos reiškia tą pat, ką žyniai.

Trobėsių maldoms bei aukoms (maldyklų) lietuviai neturėję. Šventąją ugnį kurenę, aukas deginę tam tikrose atvirose vietose, daugiausia kalnuose, vadinamuose **ruomuvose** arba **raguvose.** Čia ir numirėlius laidodavę. Šiaip jau šventąsias vietas vadindavę **alkomis.** Jos budavę prie pilių ir sodybų, kur augštesnėje vietoje.

Jn. Nk.

Perskirų Priežastis

Porų persiskyrimai Amerikoje yra visai paprastu dalyku. Yra jų ir kituose kraštuose. Praktikuojama tai ir tarpe Amerikos lietuvių, nors lietuviai gal kur kas daugiau vieni nuo kitų pabėga, nė kad legaliai atsiskiria.

Šiam blogam papročiui yra gana daug priežisčių. Viena jų — tai apsivedimas ir ištekėjimas be meilės. Vieną tokių apsivedimų, kur nė krislelio meilės nesirado, aš čia ir noriu vaizduoti.

Onytė N. jau apie dešimti metai ištekėjusi. Ji turi vyrą ir kudikį. Bet ji savo vyro nekenčia. Jis ne jai, ji — ne jam. Kitokio jiedu charakterio, kitaip į gyvenimą kožnas žiuri. O svarbiausia — tarpe jiedviejų nėra meilės. Jiedviem, tikrai, nereikėjo vestis. Tačiau apsivedė ir to apsivedimo tikruoju kaltininku yra Onytės tėvas.

Buvo sekamai. Kada Onytė buvo dar visai jauna, kada apie ištekėjimą ar kokias ten meiles dar visai nieko negalvojo, kartą jai tėvas pareiškė netikėtą žinią. Tėvas jai papasakojo, jog ji turinti apsivesti ir kad šiuo reikalu viskas jau atlikta: ir jaunikis išrinktas ir vestuvės rengiama.

Onytė, aiškus dalykas, šitokiam tėvo patvarkymui priešinosi. Bet tėvas pareiškė, kad kitaip buti jau negali: viskas surengta ir bi kokis priešginiavimas yra bevertis. Prie to, ko čia Onytei baidytis? Vyras, kurį tėvas parinko, yra geras, darbštus, išmintingas ir pasiturintis. Tėvo nuomone, nieko daugiau ir nereikia. „Tik tekėk, vaikeli, o gyvensi kaip Dievo ausy."

Tėvui nupasakojus gražią busimo gyvenimo pasaką apie vedusių gyvenimą, Onytė pasidavė jo valiai ir ištekėjo. Ištekėjo už vyro, kurio niekad nemylėjo ir su kuriuo pasižino tik mėnesį laiko prieš ved bas.

Pirmos vedusių gyvenimo dienos buvo smagios. Vyras, tikrai geras. Onytę jis gerbia ir „myli": vedasi į teatrus, į visokius parengimus. Pagaliau, Onytė nors ir visai dar jaunas kudikis, bet jau namų šeimyninkė, visa galva. Šitos aplinkybės apsuko jai jauną galvutę ir ji, laikinai, jautėsi laiminga ir vedusiu gyvenimu patenkinta.

O, galop, dar didesnis džiaugsmas: Onytė su savo vyru prigyveno kudikį.. Tai tikra laimė!

Bet neilgai ta laime Onytė džiaugėsi. Ji už vyro ištekėjo visam gyvenimui, o pirmų dienų vedusių gyvenimo laimė tęsėsi vos du metu. Kai jau minėjau, Onytė niekad nebuvo mylėjusi. Nepamilo ji savo vyro, nors su juo ištisu du metu išgyveno. Tik dabar, kuomet ji vyro pati ir kudikio motina — pasimaišė jos gyvenimo kely kada tai matytas ir lyg per sapnus mylėtas jaunikaitis. Nors tas jaunikaitis apie Onytės meilę nieko nežino ir ji jam prisipažinti nedrįsta — bet Onytė apie tą jaunuolį svajoja dienomis ir naktimis. Meilės instinktas ją prie to jaunuolio traukia. Be jo, jai rodos, ji negali gyventi. O jos vyras tuo laiku jai pasidaro nepakenčiamu. Jaunuolis, kurio ji negali pasiekti — jos meilė, o apie vyrą, kuriam ji yra prisiekusi buti amžina ir ištikima drauge — ji nė galvot dabar jau negali; jis jai lyg kokia šmėkla, baisus, nepakenčiamas sutvėrimas vaizduojasi.

Del to kila namuose nesusipratimai, barniai. Vyras nesupranta Onytės permainos. Jis ją pradeda įtarti. Vėliau — tampa auka alkoholio ir nesenai buvęs laimingas gyvenimas pradeda irti. Pairtų jis ir visai: Ona mestų savo vyrą ir eitų mylimojo ieškoti arba kur nors kely paklystų, bet dar viena laimė, tai jos mylimas kudikis, be kurio ji negalėtų gyventi ir kuris tą nelaimingą porą riša.

Kaip šios poros vedybinis gyvenimas baigsis — ateitis parodys. Visa ką aš žinau, tai kad laimė vargiai galės sugrįžti. Nebus tos laimės už tai, kad ten nėra pamatinio, principinio vedusių gyvenimui pamato **meilės.** Gali but kad ši pora užtrauks ant savęs, savo giminės ir net to nekaltojo kudikio negarbę — pasimetimą, perskiras, gali but — Onytės vyrą praris alkoholis, jis nueis niekais. Nekitaip gal nutiks ir su Onyte. O to paseka bus: „geras tėvo parinkimas", ko nė vienas išmintingas tėvas neprivalo daryti.

Tokių, pavyzdinių atsitikimų musų gyvenime yra ir daugiau. Tėvai privalėtų šiame reikale but labai atsargūs. Ypač tokie tėvai, kuriems jų tėvai gyvenimo draugių nerinko ir kurie žino, kad pati ar vyras yra ne kitiems rinkti — tai gali padaryti tik tie, kuriems reikia apsivesti ir kuriuos į ženybinį gyvenimą suveda gamtinis instinktas meilė. Tik tokiu budu — apsivedus, kaip sakoma, iš meilės — gyvenimas gali but laimingas. Tik tokiu budu ir perskyrų bei pasimetimų mažiau galės įvykti.

Vedęs.

„Meilė".

— Maryte, musų tėveliai jau susitarė del tavo kraičio ir pasogos. Taigi dabar jau nebėra jokių kliučių prisipažinti, kad aš tave karštai-karštai myliu.

(„M.")

SLA. 37-tas Seimas

(Tąsa nuo 1 pusl.)

jęs Seimui kuogeriausios kloties, pakvietė SLA. Prezidentą S. Gegužį užimti pirmininkaujančio vietą.

SLA. Prezidentas S. Gegužis oficialiai atidarė SLA. 37-tą Seimą, pakviesdamas p. J. L. Senulį pagroti pianu ir visus susirinkusius padainuoti Amerikos ir Lietuvos Himnus. Amerikos ir Lietuvos vėliavomis išpuoštoje svetainėje Seimo atidarymo iškilmės sudarė gilaus įspudžio. Iš lauko svetainės namas taip pat papuoštas Lietuvos ir Amerikos vėliavomis.

Peršaukus delegatus vardais ir jiems sudėjus mandatus, Prezidentas paskiria mandatų komisijon: J. Žemantauską iš Waterbury, Conn., Antaną Zalatorių iš Chicago, Ill., ir J. M. Bučinską iš Binghamton, N. Y. Iki mandatų komisija peržiuri mandatus, Prezidentas kviečia pakalbėti P. W. Birštoną iš Shenandoah, Pa. Po jo perstato lietuvių ir anglų kalbomis Pittsburgho miesto majoro įgaliotinį Charles P. Lang, kuris majoro Kline vardu sveikina Seimą ir pareiškia suvažiavusiems delegatams nuoširdų sutikimą ir užtikrina, kad Pittsburgho miestas ir jo gyventojai atviromis širdimis sutinka visus šio Seimo dalyvius. Po to, Prezidentas perstato jaunuolių atstovą p. J. Antanavičių iš Brooklyn, N. Y., kuris gražia kalba pareiškia SLA. narių jaunuolių nusistatymą linkui organizacijos darbų, kad jaunuoliai dirbs nuoširdžiai su senaisiais veikėjais iki Susivienijimas susilauks 100,000 narių ir reiškia pageidavimą, kad Susivienijimo pastangomis butų įkurta kiekvienoj lietuvių kolonijoj lietuvių kalbos mokyklėlės. To liaus perstatoma pakalbėti: Pr. J. Živatas iš Scranton, Pa., A. B. Strimaitis iš New York City, p-lė L. Gaižaitė iš Chicago, Ill., J. Sabaliauskas iš Westville, Ill., J. Skritulskas iš New Britain, Conn. Visi pasako atatinkamas kalbas ir visus susirinkusieji palydi aplodismentais. Delegatas J. Miliauskas siulo pakviesti pakalbėt angliakasių atstovą, tačiau negalėdamas pasakyti siulomo asmens pavardės sukelia juoką susirinkusių tarpe ir tuomi pirmoji sesija baigiama.

Sesija Antra.

Antrą sesiją Prezidentas S. Gegužis atidarė 1:45 val po pietų. Mandatų Komisija raportuoja, kad tulų kuopų delegatai yra kontestuojami ir paliekami Seimo apsvarstymui. Įnešama, kad ir SLA. 14 kuopos delegatus priskaityti prie kontestuojamų, nes jų atstovaujama kuopa yra skolinga Susivienijimui neužmokėtomis narių duoklėmis ir sulig konstitucijos neturi teisės dalyvauti Seime. Be jokio tarimo, Prezidento patvarkymu, visi kontestuoti delegatai, priskiriant ir 14 kp. delegatus, paliekami tolimesniam mandatų komisijos persvarstymui, kad komisija turėtų progos išklausyti ir kontestuojamų delegatų pasiaiškinimus, nes iki šiol jį rėmėsi tik paduotais skundais.

Eina delegatų priėmimas Seiman. Prezidentas paskiria Seimo ženklelius prisegioti: M. Virbickaitę iš Pittsburgh, Pa., E. Grikiutę iš Cleveland, O., Z. Žukauskaitę iš Detroit, Mich., ir E. Mikužiutę iš Chicago, Ill. J. Žemantauskas šaukia delegatus vardais, o čia suminėtos panelės prisegioja kiekvienam Seimo ženklelį ir tuo budu delegatai įteisinami pilnateisiais Seimo dalyviais.

Pirmu susiorganizavusio Seimo nutarimu buvo pavedimas Prezidentui paskirti Seimo komisijas. Seimo sekretorium paskirtas p. A. B. Strimaitis. Suteikiama proga aeroplanu atlėkusiam į Seimą, iš Chicagos kap. S. Darijui pasveikinti Seimą, kuris savo kalboj be kita pažymėjo, kad kitų metų vasarą jis ruošiasi lėkti iš New Yorko į Kauną ir tikisi atlikti sekmingesnę kelionę, negu atliko lenkų lakūnas. Delegatai karštais aplodismentais sveikina kap. Darijų ir jo drąsų pasirįžimą. Be to, reikia pažymėti, kad savo aeroplanu iš Chicagos kap. Darijus atvežė į Seimą ir SLA. Apšvietos Komisijos narį Dr. K. Drangelį.

SLA. Prezidentas skaito savo ilgą ir smulkmenišką raportą, aiškiai nušviesdamas savo ir Pildomosios Tarybos darbuotę per pastaruosius du metu ir pažymėdamas visus svarbesnius nuotikius organizacijos gyvenime. Po kelių pastabų ir paklausimų raportas priimtas atsistojimu tik trims balsais pareiškus prieš raporto priėmimą. Po to baigiama antroji sesija.

Seiminis Bankietas.

Birželio 20 d. vakare, toje pačioje Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, įvyko rupestingai surengtas seiminis bankietas. Prieš prasidėsiant bankietui vietinių amerikonų laikraštininkai nutraukia žymesnių vei kėjų paveikslus ir vėliau viso bankieto paveikslą. Ypatingai gražiai išėjo trio paveikslas: Zosės Vitaitienės ir Seimo Rengėjų — pp. J. Mažiuknos ir P. Dargio. Šis paveikslas tilpo vietiniuose amerikonų laikraščiuose. Aplamai, vietiniai amerikonų laikraščiai nepasigailėjo vietos aprašymui Seimo ir iliustravimui jo paveikslais.

Nors vakarienė rengta pačių lietuvių, tačiau skaniai priruošta ir gražios lietuvaitės mandagiai ir vikriai patarnavo prie stalų. Suvalgius vakarienę, Seimo Rengimo Komisijos pirmininkas p. P. Dargis paaiškina vakarienės tikslą ir perstato toastmasteriu SLA. 3-čio apskričio pirmininką p. J. K. Mažiukną. Tinkama kalba p. Mažiukna pradėjo programą ir iš eilės perstatė pakalbėti sekamus veikėjus: Pr. Živatą, Dr. K. Drangelį Dr. M. J. Viniką, Dr. A. Montvidą, S. L. A. Prezidentą S. Gegužį, SLA. Iždininką K. P. Gugį, S. L. A. Sekretorių P. Jurgeliutę, Adv. F. J. Bagočių ir p. J. P. Varkalą čikagietį, kuris padarė labai vykusį pranešimą apie rengiamą visasvietinę parodą Chicagoje 1933 metais. Praleidžiant kitų kalbėtojų ilgesnes ir trumpesnes kalbas, reikia pažymėti, kad Dr. K. Drangelis pasakė labai įdomią ir gražią kalbą tėmoje Susivienijimo Vadovybė. Butų gera, kad Dr. Drangelis parašytų tą savo kalbą ir ją atspausdintų "Tėvynėje". Tai įdomi ir svarbi paskaita, o ne kalba.

Užsibaigus vakarienės-bankieto programui visi susirinkusieji pakviesti į žemutinę salę, kur grojo p. Vainausko orkestras smagius šokius ir visi, kas tik norėjo, smagiai šoko ir linksminosi iki vėlumos. Tikrai buvo puikus pokilis, nors begaliniai dušnus oras šiek tiek gadino susirinkusiųjų upą.

Sesija Trečia.

Sesiją trečią atidarė SLA. Prezidentas S. Gegužis apie 9 val. ryte, birželio 21 d.

Pirmiausiai eina kontestuotų delegatų priėmimas. Mandatų komisija praneša, kad vienbalsiai susitaikius rekomenduoti Seimui priimt kitus kontestuotus delegatus ir S. L. A. 124 kp. iš Hartford, Conn. delegatą J. Januškevičių atmesti, nes jis nėra rinktas sulig konstitucijos nurodymo, tačiau komisijos mažuma rekomenduoja atmesti ir 14 kp. delegatus ir naujai prieš pat Seimą susikurusios 322 kuopos delegatą. Seimas priima komisijos vienbalsiai užgirtas rekomendacijas, o mažumos komisijos rekomendacijas apkalba. Po visapusių diskusijų didžiuma balsų nutaria priimti SLA. 14 kp. ir 322 kp. delegatus.

Prezidentas paskiria Seimo maršalkomis: V. Silvestravičių iš Mahanoy City, Pa., K. Šimkuną iš Pittsburgh, Pa., P. Rudį iš Indiana Harbor, Ind. ir J. Brazauską iš Cleveland, Ohio.

Toliaus seka raportai, kurie užėmė visą šią sesiją ir raportus perskaitė Vice Prezidentas ir Sekretorius.

Sesija Ketvirta.

Sesijos atidarymas visa valanda suvėluotas sulig Prezidento paskelbto laiko. Mat po pietų SLA. narys fotografas J. L. Senulis traukė viso Seimo delegatų ir svečių paveikslus ir po to Seimo delegatų jaunuolių paveikslus. Sesiją atidarius pirmiausiai SLA. Iždininkas perskaito smulkmenišką finansinį raportą, išrodydamas visus SLA. investmentus ir jų stovį. Iždininko raporto apsvarstymas ir priėmimas palikta iki bus perskaitytas Finansų Komisijos raportas.

Prezidentas paskiria sekamas komisijas:

Įnešimų Komisija: P. W. Birštonas, Adv. J. Borden ir Adv. J. Lopatto — visi trys Įstatymų Komsijos nariai.

Skundų, Apeliacijų ir Prašymų Komisija: Adv. J. Gričius iš Chicago, Ill., M. Šaparnis iš Minersville, Pa, ir B. Tumavičius iš Norwood, Mass.

Spaudos ir Rezoliucijų Komisija: M. Vaidyla iš Chicago, Ill., S. Michelsonas iš Boston, Mass. ir J. Valaitis iš Brooklyn, N. Y.

Laiškų ir Pasveikinimų skaitymo Komisija: L. Gaižaitė iš Chicago, Ill., E. Grigiutė iš Cleveland, Ohio, ir K. Živatienė iš Scranton, Pa.

Tautiškų Centų Paskirstymo Komisija: K. J. Paulauskas iš Boston, Mass., V. Kirdeikienė iš E. White Plains, N. Y. ir P. Dargis iš Pittsburgh, Penna.

Pastovių Komisijų Nominavimui Komisija: Dr. A. Montvidas iš Chicago, Ill., A. K. Klimas iš Minersville, Pa. ir P. Žiuris iš Cleveland, Ohio.

D-rė J. Baltrušaitienė pakvieča Seimo delegatus aplankyti Pittsburgho Universiteto naujai statomą namą, kuriame ir lietuviams paskirta vieno kambario įrengimas. Todel sesija uždaryta anksčiau ir delegatai, kurie įdomauja tuo reikalu, nuvyko aplankyti šią mokslo įstaigą. Namas įdomios architekturos su 41 aukštu, arba 535 pėdų aukščio. Delegatai įkelti į patį viršutinį aukštą ir aplamai parodyta visas namas, pagaliau viename aukšte delegatams suėjus į kambarį suteikta pilni paaiškinimai apie šią mokslo įstaigą. Kai kurie delegatai statė klausimus, į kuriuos prelegentas atsakinėjo. Galų galę rinkta aukos lietuvių kambario įrengimui šiame universitete, bet aukų rinkimas sutvarkytas pripuolamai ir netinkamai, tad ir aukų surinkta nedaug. Pittsburgho lietuviai, ypatingai D-rė J. Baltrušaitienė labai susirupinę sukėlimu reikalingo kapitalo lietuvių kambario įrengimui šioje mokslo įstaigoje. Tam tikslui reikalinga apie $5,000. Visu Seimo laiku D-rė Baltrušaitienė darbavosi tarpe delegatų rinkdama aukas ir kitaip agituodama už lietuvių kambario įrengimą.

Operos "Faustas" Vaidinimas.

Vienu šio Seimo parengimų buvo vaidinimas gražiosios operos "Faustas". Vaidinimas įvyko birželio 21 d. vakare, kurį patiekė Brooklyno lietuvių menininkų burelis, butent: Faustas — Jonas Byra, tenoras; Mefistofelis — Pranas Stankunas, bass-baritonas; Margarita — Zosė Vitaitienė, sopranas; Zibelis — Violeta Tamkiutė, mezzo-sopranas; Marta — Aldona Vasiliauskaitė, altas; vietinis orchestras artistams akomponavo.

Vaidinimas išėjo puikiai ir atsilankiusieji šiuo spektakliu buvo tiesiog sužavėti. Ypatingai ponios Vitaitienės dainavimu ir vaidinimu visa publika negalėjo atsigėrėti ir po vaidinimui didžiausias burys muzikos mylėtojų apspito ją ir nuoširdžiai sveikiino. Taip pat sveikino ir kitus artistus, kurie irgi savo dalį atliko gerai.

Visoje SLA. Seimų istorijoje buvo pirmas atsitikimas, kad seiminiu parengimu suvaidinta opera. Tačiau patys delegatai ir vietinė publika neįvertino tinkamai šio vaidinimo. Erdvi Lietuvių Piliečių Kliubo salė buvo apytuštė — publikos galėjo buti apie 200 asmenų. Vaidintojams vargiai apsimokėjo išlaidos, kurios buvo nemažos. Vadinasi, net didis kulturinis žygis SLA. Seimo laiku nėra tinkamai įvertintas. Gaila.

Neskaitlingam publikos atsilankymui buvo kelios svarbios priežastys. Visų pirma, tai begaliniai karštas ir dušnus oras. Antra, Šarkio-Šmelingo kumštynės daugelį publikos sulaikė nuo šio parengimo, nes ankščiau niekas nežinojo, kad pertraukoje atsilankiusi publika galės išgirsti kumštynių eigą per įtaisytą salėje radio priimtuvą. Trečia, delegatų grupiniai kokusavimai irgi nemaža delegatų sulaikė nuo atsilankymo į operą.

Reikia pažymėti, kad pabaigus antros scenos vaidinimą, paleistas radio priimtuvas ir susirinkusioji publika su didžiausiu įtempimu klausėsi Šarkio-Schmelingo kumštynių. Kuomet kumštynės pasibaigė ir Šarkis paskelbtas laimėtoju ir kartu pasauliniu bokso čampionu, publika didžiausiu džiaugsmu sutiko tą žinią. O kuomet šio vakaro programo vedėjas Vitaitis paskelbė, kad musų Šarkis yra laimėtojas, tai maniau publika aplodismentais nukels salės stogą. Tuojaus ponia Živaitienė pasiulė, kad publika sumestų po kelis centus ir iš šio parengimo tuojau butų pasiųstas pasveikinimas Šarkiui. Publika karštai pritarė tokiam sumanymui ir programo vedėjas paskyrė ponią Živatienę ir p. Pivariuną šio publikos nutarimo išpildymui.

Tik pripuolamais ruožais atžymėjus trijų dienų įvykius Seimo laiku, susidarė gana ilgas aprašymas. Į šį "Tėvynės" num. daugiau rašyti vieta neleidžia, tad Seimo aprašymo užbaigą patieksiu sekamam "Tėvynės" num.

Specialis "Tėvynės" Koresp.

VISUOMENĖS VEIKĖJAMS DUOS ŽEMĖS.

Teko sužinoti, kad ministerių kabinetan įneštas įstatymo projektas, kuriuo numatoma duoti žemės atsižymėjusiems visuomenės veikėjams kaip kad dabar yra duodama savanoriams.

Pirmoj eilėj numatoma duoti žemės asmenims pasirašiusiems Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą.

S. L. A. REIKALAI

SLA. 37-TO SEIMO DELEGATŲ DOMEI.

SLA. veikėjas fotografas J. L. Senulis prašo paskelbti visų buvusio SLA. 37-to Seimo delegatų žiniai, kad Seimo delegatų ir svečių seiminį paveikslą galima gauti ir po Seimui. Paveikslas gražiai išėjęs ir parsiduoda pigia kaina, tik vienas doleris už paveikslą, pridedant 10c persiuntimo lėšoms.

Todel kurie delegatai norėtų paveikslą gauti, o laike Seimo nėra užsakę, tai gali dabar tai padaryti, pasiųsdami žemiau telpančiu adresu pinigus — $1.10 su pažymėjimu, kad už juos nori gauti S. L. A. 37-to Seimo delegatų ir svečių paveikslą. Taipgi kurie delegatai laike Seimo užsisakė paveikslą ir jo del bent kokių priežasčių negavo, tai malonės apie tai pranešti p. Senuliui ir paveikslą gaus. SLA. Seimų paveikslai yra istorinės reikšmės dalykas ir todel pravartu kiekvienam Seimo dalyviui tokis paveikslas įsigyti. Dabar turi progą kiekvienas šitą gražų ir reikšmingą paveikslą nusipirkti pigia kaina. Visais reikalais del įsigijimo seiminio paveikslo malonėkite kreiptis šiuo adresu:

Jonas L. Senulis,
1018 Morrison Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

SLA. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

SLA. 1-MO APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMAS.

Šio apskričio išvažiavimas turėjo įvykti 12 d. birželio, bet deliai jau žinomos priežasties — lietaus neįvyko. Tikietų tam tikslui yra parduota gana daug ir kad juos tinkamai sunaudoti, tad prieita prie išvados, kad toks išvažiavimas turi įvykti 10 d. liepos (July) šių metų, tačiau jei ir vėl kas panašaus įvyktų — pradėtų iš pat ryto lyti, tad išvažiavimas atidedamas iki 17 d. liepos.

Matote mums, kaip ir jums, rupi, kad šio apskričio nariai ar publika nebutų suvilta. Lietus pasitaikė 12 d. birželio, tad nėra musų, neigi jusų kaltė. Dabar tik laukime, kad liepos 10 d. oras butų gražus, tai ir viskas bus gerai.

Prie progos noriu priminti, kad tulos kuopos neprisiuntė jokio atsakymo apie tikietus, neigi pačių tikietų neprisiuntė. Atminkite, kad tos kuopos, kurios nieko neatsakė, kad jos butų ir visus tikietus pardavusios, vistiek neturės progos dalyvauti laimėjime penkių dolerių auksu.

Išvažiavimo Rengimo Komiteto vardu.

V. V. Vaišnora.

WILKES BARRE, PA.
S. L. A. 7-to Apskričio Kuopų ir Narių Domei.

S. L. A. 7-tas apskritys rengia metinį išvažiavimą — pikniką, kuris įvyks sekmadieny, rugpiučio 7 d., 1932 m. SANS SOUCI PARKE. Įžanga tik 10c. ypatai.

Gerbiamieji SLA. nariai ir visi lietuviai! Kaip žinote S. L. A. 7-tas apskritys kas metais rengia vieną išvažiavimą ir kiek lieka pelno, tai jį skiria spšvietos ir labdarybės reikalams. Šių metų išvažiavimas yra skirtingas tuo, kad nusamdytas parkas gražiausioje šioje apylinkėje vietoj ir parankiausiam parke, į kurį paranku atvažiuoti. Kaipo depresijos, bedarbės laikais nuo Wilkes Barre iki parko atvažiuoti gatvekariu kainuoja tik 10 centų. Taigi niekas negalės pasakyti, kad neturi pinigų va žiuoti į pikniką.

Šiame parke yra 23 skirtingi žaislai, jų tarpe bus galima pasišokti, išsimaudyti ir tt. Šiame parke yra didelių medžių, kur galima nuo saulės karščio pasislėpt ir tyro oro pakvėpuot. Į šį parką suvažiuos iš viso Wyomingo klonio lietuviai, kurie su savo draugais nesimatę kiek metų atgalios. Todel dabar bus proga vėl pasimatyti ir pasidalinti mintimis apie bėgančius reikalus.

Kaip matote, toks išvažiavimas retai kada pasitaiko kam nors surengti. Taigi lietuviai ir lietuvaitės, SLA. nariai ir narės — esate kviečiami iš visos apylinkės skaitlingai dalyvauti.

St. Žukauskas,
SLA, 7-to Apskr. Sekr.

RACINE, WIS.
Ruošiama didelis piknikas.

S. L. A. 10-tas Apskritys ruošia didelį metinį su išlaimėjimais pikniką liepos 10 d., 1932 m., Riverview Resort (S. Mockaus parke). Vieta randasi nuo Racino miesto į žiemius ketvirtoj mylioj prie Highway 42 (pirmiau tas kelias buvo žinomas 15, dabar pakeista į 42). Pavažiavus 4 mylias kely iš 42, važiuoti keturių mylių keliu tiesiai į vakarus ir ten už pusės mylios randasi Riverview Resortas. Piknikas prasidės 1 val. po pietų, bet kurie norį gali ir išryto atvažiuoti — bus galima į parką įvažiuoti ir ten butį iki vėlyvam vakarui.

Įžangos tikietas 10c. ypatai, bet už tą įžangos mažą tikietą atvažiavusiems duodama daug daugiau nė kad paimama: šokius už dyką visą laiką ir keturias dovanas, vertės 20 dolerių.

Verta atvažiuoti į tą 10 liepos pikniką laimėti dovanas ir linksmai laiką praleisti šokant, dainuojant žvsjojant bei su draugais šnekučiuojant. Visi lietuviai kviečiami iš apylinkių miestų suvažiuoti; ypač tie, kurie turit pirkę išlaimėjimo tikietus — su tais tikietais busit įleidžiami į parką, gausit dykai pasišokti ir bus proga laimėti dovanas. Butina pareiga dalyvauti visiems, visų kuopų priklausančių prie 10-to apskričio nariams. Jei mes kaip nariai neremsim, tai pašaliniai, žinokim gerai, kad labiau mus neparems. Žinau, mes visi šio 10-to apskr. nariai gerbiam Susivienijimą ir didžiuojamės budavi jo nariais, todel visų narių pareiga remti visus organizacijos reikalus ir tą busiantį pikniką liepos 10 d.

M. Kasparaitis.

ĮSPUDŽIAI IŠ SLA. 4-TO APSKRIČIO JAUNUOLIŲ IŠVAŽIAVIMO.

Conn. valstijoj įvyko jau 2-ras SLA. jaunuolių surengtas išvažiavimas kreipia į save ypatingos domės. Išvažiavimas buvo birželio 19-tą, Indian Grove parke ir pasižymėjo platum sporto programu bei rupestingu prisirengimu, o dalyvavę svečiai ilgai neužmirš to malonaus įspudžio, kurį kiekvienas išsivežė iš šio išvažiavimo.

Įėjus į daržą, kiekvienas gavo 8-nių puslapių programą, kuriame buvo apie 18 apsigarsinimų — didžiumoje svetimtaučių. Programas skelbė, jog SLA. jaunuoliai (išimtinai) lenktyniuoja sporte už sidabrinę taurę ir kuri jaunuolių kuopa gaus daugiausiai taškų sporte, tai teks taurė. Pirma dalis programo prasidėjo 1-ma val. po pietų. Programe dalyvavo Bridgeport'o New Britain'o ir New Haven'o S. L. A. jaunuolių kuopos. Prasidėjo bėgimas (lenktynės) liuosai; sekė lenktynės maišiuose ir ant galo trikojis lenktyniavimas. Ši progamo dalis įvyko anksti, todel vėliaus atsilankę negavo progos šią programo dalį pamatyti ir pagyventi tuom entuziazmu, kokį tenka pergyventi žiurint į dalyvius.

Antra programo dalis buvo 5-ta val. vakare. Čia SLA. jaunuolių apskričio pirmininkas, programo ir sporto vedėjas, p. Albertas Pilvelis, pasveikino suvažiavusius svečius ir perstatė išvažiavimo pirmininką, p. B. Ivan Gaisuną, kuris perskaitė kiek kuri jau nuolių kuopa laimėjo taškų pirmoj programo daly. Rezultatai pasirodė tokie:

New Haven---- 36 taškai
Bridgeport ------ 25 taškai
New Britain ---- 21 taškas

Tokiu budu sidibrinė taurė, su atatinkamu pažymėjimu teko New Haven'o jaunuoliams ir įteikta kuopos pirmininkei, p-lei Albinai Pilvelytei. Įžanginį laimėjį (attendance prize)

S. L. A. KALENDORIUS

APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

SLA. 5-to APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMAS įvyks liepos 31 d., Zatko's Grove, Sweetland ir Glenwood Aves., Hillside, N. J. Bus gera muzika, kuri gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Bus gardžių užkandžių ir skanių gėrimų. Prašome visus į šį išvažiavimą atsilankyti. Pakvieskite ir savo draugus bei pažįstamus atvažiuoti. Visi busite patenkint.

—o—

SLA. SEPTINTAS APSKRITYS rengia metinį pikniką sekmadieny, rugpiučio 7 d., Sans Souci Parke. Įžanga tik 10c. asmeniui. Tai pigiai pasiekiama vieta, nes nuo Wilkes Barre iki parkui nuvažiuoti gatvekariu kainuoja tik 10c. Parke yra 23 skirtingi žaislai: šokti, maudytis ir kt. Nuoširdžiai kviečiami visi Wyomingo klonio SLA. nariai ir visi lietuviai atsilankyti.

—o—

SLA. DEŠIMTAS APSKRITYS rengia linksmą su išlaimėjimais metinį pikniką sekmadienį, liepos 10 dieną, 1 val. po pietų, Riverview Resort, prie Highway 42 ir pusė mylios į vakarus prie keturių mylių kelio. Važiuojant Highway 42 ir privažiavus keturių mylių kelią sukti į vakarus ir ten yra parkas. Įžanga tik 10c. asmeniui. Šokiai už dyką ir dar duodama 20 dol. vertės išlaimėti prie įžangos tikietų. Bus geras orkestras. Nuoširdžiai kviečiame iš visos apylinkės miestų lietuvius skaitlingai suvažiuoti. Komitetas.

—o—

CHICAGO-BURNSIDE, ILL., — SLA. 63 kuopa rengia metinį išvažiavimą sekmadieny, liepos 24 d., Dambrausko uky, Willow-Spring. Geri muzikantai gros visokius šokius ir visi galės linksmai laiką praleisti. Kviečiami S. L. A. nariai ir nenariai skaitlingai atsilankyti į šį linksmą parengimą. Visi busite patenkinti.

—o—

BUFFALO, N. Y. — SLA. 304 kuopa rengia pikniką sekmadieny, liepos 10 d., Cherry uky, prie River Road. Bus gera muzika, rinkštų gėrimų ir visokių skanumynų. Kviečiame visus vietinius ir apylinkės SLA. ir visus lietuvius atsilankyti ir kartu su buffaliečiais draugiškai laiką praleisti, apie SLA. reikalus pasikalbėti.
Rengėjai.

—o—

SHREWSBURY, MASS. — SLA. 358 kp. rengia pikniką sekmadieny, liepos 3 d., 1 val. po pietų, Charles Luke uky, Hanshaw St., Leicester, Mass. Vieta puiki, orkestras geras, tad bus galima smagiai laikas praleisti, taipgi ką tik bus sugrįžęs iš Seimo delegatas p. A. Žulkus, tad visi galėsite išgirsti ką jis papasakos apie Seimą. Visus vietos ir apylinkės SLA. narius ir visus lietuvius kviečiame atsilankyti į šį linksmą parengimą.
Rengėjai.

—o—

HUNTINGTON STA., L. I. N. Y. — SLA. 340 kp. piknikas, kuris įvyks liepos 3 d. ir per šiuos du ateinančius nedeldienius.

laikrodį laimėjo kokia tai panelė No. 88, kurį čia pat įteikė laimėtojai p. Gasiunas.

Dabar jau prasidėjo tikras publikos vaišinimas, tai akrobatai Juozas Lukoševičius ir Co. P-as Lukoševičius, kuris gyvena New Britain'e ir yra jaunuolių apskričio iždo globėju, tikrai žavėjo žiurėtojus įvairiausiais mankštinimais ir vikrumu. Ant žaliuojančios žolės keturi jaunikaičiai vartėsi, raitėsi, kilnojo, šokinėjo, o žiurėtojai plojo ir plojo.

Antanas Četauskas (Denny Regan), sunkio svorio kumštininkas, rodė kaip kumščiuojasi. Su savo partneriu Bobby Pieree persikumščiavo tris eiles iš ko publikai juokų buvo ikivaliai, o SLA. jaunuoliai pasirįžo kumštininką Četauską (iš Mass. valstijos) prirašyti prie New Haven'o kuopos

Po kumštynių p. Al. Pilvelis įvelka į sporto aikštę parėdytą "diedą", kurį įkalęs į žemę užkvietė moteris ateiti išbandyti savo gabumus, butent kuri su kočelu nuo apie 40 pėdų atstumo numuš diedui kepurę, ta gaus dovaną. Vaje tu mano! Kiek čion ukvatninkių atsirado! Pro virvę pralindo visa eilė ponių. P-as Pilvelis įteikė pusę tuzino kočėlų. Prasidėjo "diedo bombardavimas". Žiurėtojų entuziazmas pasiekė virimo laipsnį, o moterėlės vienos prametė, kitos nedametė. Bet buvo ir tokių, kurios į "abrozą" pataikė taip, kad net šiurpu darėsi. Galų gale paliko tik dvi kontestantės ir ant galo viena, ponia Šilkienė, iš New Haven, kuri daugiausiai "dieduką" privargino savo pataikymu į "žandą". Bet koks buvo visų nusistebėjimas, kada p. Pilvelis įteikė dovaną, kuri buvo niekas kitas, kaip tik du kart didesnis kočėlas su atatinkamai išdegintu parašu. Čia vėl pasipylė dideliausios užuojautos pareiškimas p. Šilkui, kuris čia pat stovėjo ir matė, kaip jo žmona šį nepaprastą kontestą laimėjo. P-nia Šilkienė pareiškė, kad ji šią dovaną nemananti naudoti tvarkai palaikyt namuose, bet kaipo "zopostas", sako, tegu stovi.

Antgalo iššaukta virvės traukimas tarp vedusių ir nevedusių, po 17 vyrų iš kožnos pusės. Sukibo. Manyta, kad virvė truks. Be nė dviem minutėm nepraėjus seniai jauniklius "nuvežė". O koks tai seniams unaras buvo! "Ė, vaikai, dar turit mus sekti," murmėjo seniai. Jaunuolių apskritys seniams "pafundino" už atsižymėjimą.

Taip tai praėjo jaunuolių rengtas išvažiavimas. Nežiurint šios bedarbės ir nemažų išlaidų, manau liks ir pelno. Vienok išvažiavimas galėjo but bent du kart skaitlingesnis. Nežinia kodel nekurios kolonijos visai mažą ar jokios reprezentacijos nepadarė šiame išvažiavime. Kaszin, ar tai užmiršta senoj patarlė: "Kaip mesi, taip rasi".

Išvažiavime teko matyti ir jauną filologijos daktarą p. J. Rymavičių (Raymond), kuris veikiai išvažiuoja į Lietuvą tolesnėms studijoms.

Programe paskelbta šio išvažiavimo rengimo komitetai šitokiam sąstate:

Išvažiavimo vedėjas (gaspadorius) B. Ivan Gaisunas, programo ir sporto ved. Albertas Pilvelis, užkandžių prižiurėtoja Marė Valukevičaitė, įžangos prižiurėtoja Albina Pilvelytė, automobilių prižiur. Keistutis Balčiunas, užkandžių priž. Ona Balsytė, įvairių reikmenų priž. Elena Masiulytė. Visi iš New Haven.

Darbininkus davė šios jaunuolių kuopos: New Haven 9, New Britain 5, Bridgeport 4. Po busą jaunuolių atvežė iš New Britain ir Bridgeport.

Pabaigoj programo jaunuolių vieša padėka visiems atsilankusiems su pažadu kitą met dar žingeidesnį programą surengti.

Taippat prašoma tėvų pagelbėt kolonijose, kur nėra jaunuolių SLA. kuopų, sutverti tokias; jeigu kame jaunuolių pagelba reikalinga — kreiptis prie jų apskričio valrybos, kuri mielai pagelbės sutverti jaunuolių kuopas.

SLA. 4-to apskr. jaunuolių valdyba:

Pirmininkas Albertas Pilvelis, New Haven; vice pirm. Antanas Jakubynas, New Britain; raštininkas Vincas Vitkauskas, New Britain; iždininkas Antanas Kvedas, New Britain; organizatorius Albina Pilvelytė, New Haven; iždo globėjai Juozas Lukaševičius, New Britain; B. Ivan Gaisiunas, New Haven.

Pabaigoje sušunkama: Lai gyvuoja Lietuviškas Jaunimas! Lai auga S. L. A. Jaunuolių kuopos!

Tokie tai mano įspudžiai iš jaunuolių šventės.

V-is A-is

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

CHICAGO, ILL.

SLA. Moterų 208 kuopa.

Birželio 8 d. SLA. 208 moterų kuopa turėjo susirinkimą Bismark viešbutyj. Paskutinis susirinkimas buvo nepaprastas, nes turėjome skanius pietus ir visokių kitokių pamarginimų. O kas dar buvo, tai nelengva paaiškinti.

Pasivalgę turėjome programą. Pirmiausiai gerb. pirm. p-lė Gaižaitė kalbėjo, taipgi vice pirm. p. Zigmantienė linkėjo delegatėms geros kelionės. O p. Kiras linkėjo geros kelionės delegatėms ir labai daug naudingų patarimų davė. Didžiausią programo dalį išpildė p. Drangelienė, kuri sudainavo šias dainas: Aria iš "Tanhauser" — Wagnerio, Star of Love — Albeniz, Visur Tyla — Gruodis, Aguonėlės — Gruodis, ir viena sutariant su svetimtaute. Buvo labai malonu klausytis p. Drangelienės žavėjančio balso. Visos susidomėjo jos gražiu ir išlavintu balsu. Butų linksma matyti, kad p. Drangelienė surengtų viešą koncertą ir visus kitus palinksmintų. Narės tikisi, kad p. Drangelienė surengs koncertą į trumpą laiką. Taipgi ačiu jaunom Messerių dukrėlėms už pianų paskambinimą. Jos turi suaugusių energiją.

Malonu, kad musų kuopa yra turtinga talentingoms narėms.

Ona Gričienė.

LEE PARK, PA.

Delegatų išleistuvės į Seimą.

Birželio 17 d., 1932 m., S. L. A. 68 kp. moters, iš Boland Avenes, Lee Park, Pa., surengė jų kuopos delegatams į S. L. A. 37 Seimą išleistuves. Delegatai yra geri veikėjai ir rėmėjai SLA., tai yra: K. Mas činskas ir F. Amšiejus.

Pažymėtu parengimo pradžiai laiku, pradėjo rinktis publika, kuopos nariai ir jų draugai, kurių susirinko virš 30 žmonių. A. Žilinskų namuose visi jautėsi kaip namie, nes ir pats Žilinskas, namų savininkas, yra geras kuopos veikėjas ir rėmėjas, tai savo kp. parengimam suteikia kuo geriausį patarnavimą ir visuomet susirinkusius svečius gražiai pavaišina.

Susirinkusiems draugingoj nuotaikoj kiek pasilinksminus, buvo išpuoštas konogražiausiomis gėlėmis stalas ir suteikta puikųs užkandžiai ir gėrimai. Pasilinksminus, delegatai apleizdami tą vietą, tarė visiems širdingai ačiu, ypatingai visoms moterėlėms už tokį pasilinksminimą, kokis buvo surengtas šį vakarėlį del 68 kp. delegatų, važiuojančių į 37 SLA. Seimą.

Ten Buvęs.

TOLUCA, ILL.

Iš SLA. 19 kp. susirinkimo.

SLA. 19 kp. susirinkimas įvyko birželio 12 d. Atlikus visus reikalus, svarstyta pataisytosios konstitucijos projektas. Kai kuriais pataisytais punktais daugelis narių buvo nepatenkinti. Ypatingai nepatenkinti mokesčių pakėlimu ir sulaikymu ligoje pašelpos sulaukusiems 65 metus amžiaus nariams. Visi pageidavo, kad Seimas daug geriau padarytų, jei tokių pataisymų nepriimtų, nes SLA. galėtų delto daug narių nustoti irnauji butų sunku gauti. Prie to, Centras turėtų išmokėti daugiau pašelpos, nes daugelis narių stengtusi ilgiau sirgti, kad tik sau priklausomą ligoje pašelpą iki laiko atsiėmus.

V. Jokubauskas.

NEKROLOGIJA

ZEIGLER, ILL.

A. a. Aug. Parėdnis, SLA. 356 kp. narys.

Gegužės 4 d. šiuo pasauliu atsiskyrė Au[illegible]tas Parėdnis, SLA. 356 [illegible]pos narys. Velionis sutiko mirtį ne laiku, dar nesenas budamas. Dirbdamas anglių kasyklose Eccles, W. Va., likosi mirtinai sužeistas bal. 28 d. ir sunkiose kančiose pabaigė savo gyvenimą gegužės 4 d. Jo brols, S. Parėdnis, gavęs žinią apie velionio sužeidimą, tuojaus nuvažiavo ir buvo tenais iki mirties, iš kur paskiau parvežė velionio kuną į Zeigler, Ill. Pas brolį atsibuvo šermenys. Velionis palaidotas gegužės 8 d. Lietuvos Sunų Draugystės kapinėse, W. Frankfort, Ill.

Velionis Aug. Parėdnis buvo apie 40 metų, paėjo iš Lietuvos, Lygulių kaimo, Gruzdžių valščiaus, Šiaulių apskričio. Velionis dideliame nuliudime paliko seną tėvelį ir seserį Lietuvoje. Amerikoje paliko vieną brolį ir dvi seseris. Velionis buvo nevedęs ir į šią šalį atvyko 1911 metais. Daugiausiai dirbo anglių kasyklose, kur ir sutiko nelaimingą mirtį. Velionis gyveno šiame miestely. Laidotuvėse dalyvavo visi Zeiglerio lietuviai ir daug buvo atvažiavusių iš apylinkės miestelių į laidotuves. Laidotuvėse dalyvavo abidvi seserys: Bernotienė, gyvenanti ant ukės, 8 mylios nuo Zeigler, Ill. ir Izabelė Zakaitienė, gyvenanti Auburn, Ill.

Velionis prisirašė prie SLA. 16 kp., Harrisburg, Ill., ir dalyvavo tvėrime minėtos kuopos. Buvo kiek laiko pasitraukęs iš SLA., bet paskui vėl prisirašė prie SLA. 279 kp. ir buvo tos kuopos užrašų rašt. iki persikėlė į SLA. 356 kp.

Velionis buvo laisvų pažiurų ir likosi laisvai palaidotas. Prie duobės trumpą prakalbėlę pasakė J. H. Alikonis, apibrėždamas velionio biografiją.

Labai širdingai dėkuojame visiems dalyvavusiems laidotuvėse ir laike sirgimo musų mylimo brolio. Netekę savo mylimo brolio pasiliekame dideliame nuliudime.

Ilsėkis mylimas broli šios šalies žemelėje. Netrukus ir mes pas tave atvyksime. Pasiliekam nuliudę —

Brolis ir Seserys.

SLA. 6-to APSKRIČIO KONSTITUCIJA.

I SUDĖTIS.

1. 6-tas apskritys organizuojamas iš Chicagos ir apylinkinių miestų ir miestelių gerame stovy esančių ir organizacijos konstituciją pildančių kuopų.

2. Kuopa, norinti tapti 6-to apskričio nariu, paduoda prašymą jo suvažiavimui ir, jei didžiuma suvažiavime esančių delegatų balsuoja už priėmimą, kuopa tampa apskričio nariu. Atmestos ir prašalintos kuopos, prašymą gali pakartoti tik metams pračjus.

3. Apskričio organizaciją sudaro kuopų didžiuma balsų išrinkti atstovai, nedaugiau kaip po vieną nuo kiekvienos dešimties gerame stovy esančių suaugusių narių. Atstovai renkami kuopų metiniuose susirinkimuose, išimant tas kuopas, kurios į apskritį įstoja vėliau. Pastarosios renka atstovus metų užbaigimui, o visos kitos kuopos čieliems metams. Metų pradžia skaitosi sausio mėnuo, pabaiga gruodžio mėnuo.

4. Atstovais gali buti renkami tik pilnateisiai gerame stovy esanti nariai savo kuopoj ir SLA.

5. Du trečdaliu balsų suvažiavime dalyvaujančių atstovų gali suspenduoti arba prašalinti bile kurią kuopą arba bile kuopos delegatą. Apie tai pranešama kuopos valdybai, kuri (kuopa) prašalintųjų arba prašalintojo delegato vieton gali išrinkti kitus.

6. Vieton mirusio, pasitraukusio, pašalinto, del bausmių arba duoklių nemokėjimo teisių netekusio atstovo kuopa gali ir privalo išrinkti kitą.

7. Jei kuopos išrinktas atstovas nedalyvauja bent dviejuose apskričio suvažiavimuose per metus, apskričio raštininkas praneša apie tai kuopai metų gale ir pataria tokio atstovo nerinkti kitiems metams.

II TIKSLAS.

SLA. 6-tas apskritys gyvuoja našesniam ir labiau suderintam kuopų ir pačios organizacijos darbo vedimui Chicagoj ir jos apylinkėj.

1. Į apskritį susitelkusios kuopos dirba bendrai tokius darbus, kurie atskiroms kuopoms butų neįmanomi.

2. Susidėdamas iš daugelio kuopų, apskritys imasi didesnių atsakomybių, negu atskiros kuopos pajėgtų.

3. Jis bendradarbiauja su atskiromis kuopomis ir gelbsti joms įkunyti jų gerus sumanymus.

4. Organizuoja naujas kuopas ten, kur jų dar nėra.

5. Nesusipratimams ir ginčams jo kuopose kilus, jis siunčia savo atstovus tvarkos padarymui, jei kuopos valdyba to reikalauja.

6. Kooperuoja su Pildomąja Taryba ir pastoviosiomis SLA. komisijomis, teikia patarimus, stato reikalavimus ir vykdina jam duotus įgaliavimus.

7. Sulig išgalės ir pagal suvažiavimų nutarimus, apskritys gelbsti neturtingoms kuopoms pasiųsti savo delegatus į SLA. Seimus.

8. Teikia piniginę ir kitokią paramą jaunuolių kuopose kulturinio veikimo plėtimui.

9. Remia piniginiai ir kitaip kiekvieną lietuvių tautai naudingą sumanymą ir darbą.

10. Jei apskritys taptų kada likviduotas, jo visas turtas turi buti perduotas SLA. Našlių ir Našlaičių Fondan.

III SUVAŽIAVIMAI IR JŲ TARIMAI.

1. Apskritys laiko savo suvažiavimus sausio, gegužės ir rugsėjo mėnesiuose ir gali laikyti priedinius suvažiavimus svarbiam reikalui atsiradus, jei didžiuma kuopų atstovų to reikalaus arba valdybos juos šaukti nutars. Metinis suvažiavimas skaitosi tuo, kuris įvyksta sausio mėnesy. Jame renkami apskričio viršininkai, išduodamos metinės atskaitos, daromi tarimai konstituciją pakeisti, jei yra reikalas; renkama pastoviosios komisijos ir atliekami visi kiti darbai kaip ir paprastame reguliariame suvažiavime.

2. Visi pennykščių metų viršininkai ir komisijos privalo dalyvauti metiniam suvažiavime, kad išdavus savo raštiškus raportus ir pervedus turtą, knygas ir kitą apskričio nuosavybę savo naujiems vietininkams. Pernykščių metų viršininkai ir komisijos neturi suvažiavime sprendžiamo balso, jei nėra ant ilgiau išrinkti atstovauti kuopas.

3. Visi apskričio suvažiavimai skaitosi teisėtais ir jų tarimai teisėti ir privalomi, jei juose dalyvauja viršaus trečdalio tų kuopų delegatų, kurios yra priimtos į 6-tą apskritį ir neprašalintos del duoklių neužsimokėjimo ar kokios kitos priežasties.

4. Kiekvienam sekamam suvažiavimui vietą nubalsuoja didžiuma balsų pirm jo laikomam suvažiavime.

5. Suvažiavimui dienos paskirymas, vietos suradimas ir kitos smulkmenos pavedama apskričio valdybai.

6. Suvažiavimai vedami, tvarkomi ir jų eigos rekordai daromi atatinkamų apskričio valdybos narių ir išrinktų bei pirmininko paskirtų komisijų.

7. Visi tarimai skaitosi teisėti ir privalomi, jeigu už juos paduodama suvažiavime dalyvaujančių delegatų didžiuma balsų, išėmus tuos, kurie konstitucijoj kitaip patvarkyti.

8. Visi apskričio suvažiavimų tarimai yra privalomi kuopoms, kurios yra jo nariais. Tik tuomet jos gali pasipriešinti ir atsisakyti nuo kooperavimo su apskričiu, jei jo tarimai prieštarautų SLA. konstitucijai, Seimų tarimams ir musų organizacijoj įsigyvenusioms tradicijoms.

9. Pirmininkui, vice-pirmininkui, raštininkui arba maršalkai nedalyvaujant suvažiavime, į jo vietą renkamas viešu balsavimu laikinas viršininkas, kurio pareigos ir atsakomybės rišasi tik su tuo suvažiavimu, kuriam jis išrinktas.

10. Suvažiavimai vedami pagal apskričio valdybos paruoštą dienotvarkį, kuris suvažiavimo pradžioj perskaitomas ir delegatų įnešimais, paremtais didžiumos balsų, gali buti pataisytas arba papildytas.

11. Komisijas nenumatytų ir laikinų darbų atlikimui suvažiavime skiria pirmininkas.

12. Svečiai, nors ir SLA. nariai, suvažiavime negali sakyti kalbų ir teikti patarimų, jei jie nėra Pildomosios Tarybos nariai arba jos įgaliotiniai; išimtys daromos tik tuomet, jei didžiuma delegatų nubalsuoja leisti svečiui kalbėti arba patarti.

IV VIRŠININKAI.

1. Apskričio valdyba susideda iš pirmininko, vice-pirmininko, sekretoriaus, iždininko, organizatoriaus ir maršalkos.

2. Revizijos komisija, biznio komisija ir švietimo komisija susideda iš trijų asmenų kiekviena.

3. Ir viršininkai ir komisijų nariai renkami sausio mėnesio suvažiavime iš teisėtų jos delegatų. Valdyba viešu nominavimu ir slaptu balsavimu; komisijų nariai viešu nominavimu ir balsavimu. Didžiumą balsų gavusieji skaitosi išrinkti.

4. Rinkimai įvyksta tuoj po to, kaip senoji valdyba spėja suorganizuoti sausio mėnesio suvažiavimą. Išrinktieji tuoj užima savo vietas ir eina jiems pavedamas pareigas.

5. Ištuštėjus del bile kokios priežasties valdybos arba kurios komisijos nario vietai, ji tuoj užpildoma suvažiavime kito išrinkimu.

6. Viršininkai turi dalyvauti kiekviename suvažiavime. Už kiekvieno suvažiavimo apleidimą be svarbios priežasties sekretorius baudžiamas penkiais doleriais, o kiti viršininkai netenka teisės kandidatuoti į apskričio viršininkus sekantiems vieniems metams.

7. Valdyba ir komisijos savo raportus suvažiavimui išduoda raštu.

8. Prieš kiekvieną suvažiavimą pirmininkas sušaukia valdybos ir komisijų narių susirinkimą, kuris patiekia dienotvarkį suvažiavimui.

9. Viršininkų algas ir kuopų duokles apskričiui bei mokėjimo laiką nustato sausio mėnesio suvažiavime.

Pirmininkas.

1. Pimsėdžiauja suvažiavime, valdybos ir komisijų susirinkimuose.
2. Skiria laikinas ir pripuolamas komisijas.
3. Pasirašo ant suvažiavimų protokolų ir kitų oficialių dokumentų.
4. Savo parašu užtvirtina visas teisėtas apskričio išlaidas.
5. Šaukia valdybos ir bendrus valdybos ir komisijų susirinkimus.
6. Skelbia suvažiavimų datas ir vietas.
7. Kunija jam suvažiavimų pavestus darbus.

Vice-Pirmininkas.

1. Rupinasi, kad visos komisijos eitų savo pareigas tinkamai; reikale jas ragina, šaukia jų susirinkimus ir juose pirmininkauja.
2. Eina pirmininko pareigas suvažiavimuose, kuomet pirmininko nėra arba jis del kokios priežasties laikinai arba visai pasitraukia.

Raštininkas.

1. Užrašo suvažiavimų tarimus ir pasirašo po jais.
2. Įtraukia į protokolus apskričio įplaukas ir išlaidas.
3. Sykiu su pirmininku pasirašo po visomis suvažiavimų rezoliucijomis ir kitais oficialiais dokumentais.
4. Susirašinėja su kuopomis ir Centru apskričio reikalais.
5. Išsiuntinėja kuopų atstovams pakvietimus į suvažiavimus.
8. Laiko savo archyve kuopų atstovų mandatus, visą korespondenciją ir kitus raštiškus dokumentus, kurie privalo buti apskričio žinioj.
9. Daro pranešimus ir susirašinėjimus sulig suvažiavimų nutarimų.

Iždininkas.

1. Priima ir saugiai laiko visokį apskričio turtą — pinigus ir kitką.
2. Už visus priimtus apskričio naudai pinigus ir kitokį turtą išduoda raštininkui rašytą liudijimą.
3. Išmoka bilas tik tuomet, jei pirmininkas ant jų pasirašo.
4. Nuošimčius ir kitokį pelną priduoda apskričiui.
5. Turi užstatęs bondsą, už ką apskritys apmoka, tokioj arba netoli tokioj sumoj, kokios siekia apskričio turtas.

Organizatorius.

1. Darbuojasi, kad esančios apskrity kuopos nepasitrauktų iš jo.
2. Gauna naujų kuopų į apskritį.
3. Tarp kuopų kilusius nesusipratimus kaip galint taktingiau likviduoja.
4. Suvažiavimuose kuopų atstovus supažindina, palaiko juose draugingą nuotaiką, susikirtimams įvykus stengiasi juos likviduoti.
5. Rupinasi, kad suvažiavimų vakarienės butų malonios ir draugingos.
6. Pradėjusiems kurti naują S. L. A. kuopą 6-to apskričio ribose gelbsti.
7. Rupinasi, kad gyvuojančios 6-to apskričio kuopos tarptų nariais, turtu ir pasižymėtų darbuote.
8. Organizatorius kviečia kitas kuopas talkon, kuomet kuri nors 6-to apskričio kuopa vykdina žymesnį parengimą.

Maršalka.

1. Konferencijose sėdi prie durų ir neįleidžia svetainėn nieko kito apart kuopų atstovų. Pašaliniai įleidžiami tik pirmininkui sutikus.
2. Tėmija, kad posėdžių laike niekas nesikalbėtų ir jokio trukšmo bei netvarkos nedarytų.
3. Pirmininkui paliepus, išveda tvarkos ir taisyklių nesilaikančius atstovus arba ir svečius.

Ketvirtas Sąsiuvinys Lietuvos Enciklopedijos

Ką tik išėjo iš spaudos ketvirtas sąsiuvinys Liet. Enciklopedijos. Šis sąsiuvinys amerikiečiams yra labai įdomus, nes visą beveik sąsiuvinį užima aprašymai apie Amerikos lietuvius. Aprašymų turinys paskirstytas į septynius skyrius: 1) pirmieji lietuviai, 2) didesnioji ateivybė, 3) skaičius ir gyvenamosios vietos, 4) Ekonominė buklė, 5) kulturinė buklė, 6) Amerikos lietuviai ir Lietuva, 7) šaltiniai.

Žinios išdėtos tiksliai, pasiremiant istorijos šaltiniais. Pirmame skyriuje kalbama, kada pradėjo rodytis Amerikoje pirmi lietuviai ir kokios priežastys juos vertė keliauti į tolimą užjurį. Sekančiame skyriuje nagrinėjama įsikurusios pirmos lietuvių kolonijos; trečiame — patiekta statistika kiek yra lietuvių atskirame steite ir kiek kokiame mieste ir kelintą nuošimtį sudaro lietuviai bendro skaičiaus gyventojų. Ekonominės buklės skyriuje vaizduojama sunkus lietuvių įsikurimo laikotarpis ir vystomas iki dabartinių laikų.

Kulturos buklės skyrius gana platus, apima spaudos vystymąsį, pirmuosius raštus, organizacijas ir jų veikėjus, meną, profesionalus ir sportą.

Šeštas skyrius dar platesnis. Čia nagrinėjama Amerikos lietuvių visuomeninis gyvenimas atskirais laikotarpiais, butent: a) nuo pat pradžios lietuvių pasirodymo Amerikoje iki 1905; b) nuo 1905-1914; c) nuo 1914-1918; d) nuo 1919-1931.

Be to, įdėta daug įdomių iš Amerikos lietuvių gyvenimo paveikslų: svarbių suvažiavimų nuotraukos, draugijų, chorų, mokyklų, bažnyčių, veikėjų ir tam panašiai.

Iš viso to matyti, kaip labai svarbu yra įsigyti Liet. Enciklopediją. Todel kviečiame kiekvieną inteligentą neatidėliojant ją užsisakyti. Kaina Liet. Eciklopedijos gana pigi — 12 sąsiuvinių tik 8 doleriai. Prisiųskite vieną kitą dolerį ir Tamsteoms bus siuntinėjama Liet. Enciklopedija.

Juozas Kriščiunas,
Įgaliotinis Am. Liet. Ecikl. Pl.,
917 W. 34th St.,
Chicago, Ill.

— Kurios šeimos apsidraudę Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tos sulaukę rytojaus džiaugiasi.

"TĖVYNĖ"
Spausdina Šiuos
Spaudos
DARBUS

Konstitucijas	Knygas
Cirkuliorius	Tikietus
Kopertus	Laiškus
Vizitines	Kvitas
Korteles	Ofišas
Plakatus	ir t. t.

S.L.A. kuopos, draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkitės pas mus šiuo antrašu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

TĖMYKITE!
Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina ---------- $1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:
"TEVYNES" ADM.,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

GERAS SKAITYMAS — SIELOS MAISTAS

LITERATUROS SKYRIUS

EILĖS — APYSAKOS — KRITIKA

Pabėgimas Nuo Garbės

Rašo V. PERSI

Neapoly gerai pažįsta tą gražutę mergaitę, pardavinėjančią vaisius iš puikaus krepšelio; mergaitė, kuri sugebėjo, nežiurint į tai, kad vaikštinėja basa, užlaikyti savo kojas baltas kaip sniegas. Kai vėlai vakare ji išparduoda visus savo vaisius, jos ryškios suknelės kišeniukuose skamba daug pinigėlių, ji atsistoja šaliai su muzikantais ir pradeda dainuoti savo sultinguoju kontralto romansus apie Adriatikos mėlyną dangų, apie jaunų širdžių meilę. Jai šaukia „bravo", siulo pinigų. Bet ji atisako, sakydama:

—Aš prekiauju vaisiais, o ne savo balsu.

Vėlai vakare eina ji namo. Ją palydi Lučiano, jaunas žmogus, skambinąs gitara, kuris dovanojo jai tuos krepšelius; savo paties darbo.

Kažin kaip vakare, kai Karlota dainavo pagal gitaros ir mandalinų akompanimentą, svečių tarpe pasirodė esą archimilijonierius Veleris iš Amerikos ir garsus kompozitorius Džiordano.

—Maestro, — tarė amerikietis, — štai tai tamsta turi įtraukti į tamstos naująją operą. Žvaigždėta naktis Neapoly — tokia naktis, kokia buna tik Italijoje. Tas balsas!... Maestro, aš kiekvieną vakarą mokėsiu 500 dolerių už tą balsą.

Džiordano kviečia mergaitę prie skobnelio. Ji ramiai užima vietą šalia su ponais. Ji pažįsta Džiordano — iš stebėtinų dainų, jo sukurtų. Ji niuniuoja kažin kokią iš jo dainų. Paskui staiga nutraukia.

—Ne, ne, tamstos klystate, — aš neparduodu savo talento už pinigus.

Džiordano nepaleidžia jos.

—Kudiki, nepraleisk savo laimės! Tas ponas kviečia tamstą į Milaną, kame jis mokės už tamstos mokymą konservatorijoje. Ir kai tamsta pati patikėsi savo talentu, tamsta gali važiuoti į Ameriką. Ar gi tas negera, pasidaryti garsenybe?

—O tai, kad tamsta garsus, ar teikia tamstai laimės?

Džiordano nieko neatsakė. Jis nežinojo, ką pasakyti. Amerikietis buvo bizmio žmogus. Jis pradėjo iškalbingai įrodinėti Karlotai, kad ji neturi paleisti iš rankų savo laimės. Kai sodas jau ištuštėjo, visi trys — kompozitorius, amerikietis ir mergaitė sėdo į automobilių. Pirmą kartą per visą laiką nuėjo Lučiano namo vienas. Jis ėjo per kaimą, nešdamas rankose krepšelius, iš kurių Karlota pardavinėjo skanius vaisius. Jam buvo liudnoka...

Milane Karlota, mergaitė, kuri pardavinėdavo Neapoly vaisius, pasidarė ponia. Džiordano mokosi su ja arijas iš savo naujos operos. Paskui garlaivis nuneša ją už vandenyno. Laikraščiai šauksmingai rašo apie naujos dainininkės atvažiavimą. Jos paveikslai žiuri iš visų langų, iš visų laikraščių skilčių. Ir štai ateina tas vakaras, kai ji turi pirmą kartą pasirodyti prieš publiką. Išblyškusi, kaip drobulė, stovi dainininkė užusceny. Dabar orkestras griežia prologą. Tuojau jai pradėti.

—Švenčiausioji Mergele Marija! Padėk man!

Pirmas garsas pasigirsta salėje kažin kaip nedrąsiai. Trys tukstančiai klausytojų. Trys tukstančiai pavojų saugoja dainininkę. Bet balsas pradeda tvirtėti. Ir kai ji dainuoja savo pirmą didelę ariją, — tą ariją, kuri kalba apie Neapolį, — jos gimtąjį Neapolį, visa salė apmiršta pasigerėjimu. Dainininkės nepaleidžia nuo scenos. Jai tenka „bisuoti" be pabaigos.

Diena po dienos jai tenka dainuoti stebėtinas Džiordano arijas. Bet kiekvieną vakarą ji taip pat jaudinasi, kaip ir pirmą dieną. Po gastrolių New Yorke, Džiordano nuvežė jauną dainininkę gastrolėms į kitus Amerikos miestus. Publika restoranuose ir visuomeniškose vietose skaičiuoja ir apskaičiuoja, kiek Veleris uždirbs iš itališkos dainininkės. Bet Karlota kažin kuo nepatenkinta. Veleris supranta tai, kaip amerikietis.

—Tamstai mažai 1000 dolerių už vakarą? Tai tekėk, tamsta, už manęs. Aš turiu aštuonius milionus. Tuomet mes pradėsim dalintis visą pelną pusiau.

Karlota neatsako nė taip, nė ne. Karlota nelaiminga; ją kamuoja Neapolio ilgėsis... Jos tėvynės mėlynojo dangaus ilgėsis... Gitaros garsų ji nori išgirsti...

Vakarais, prieš operą, Karlota klaidžioja New Yorko gatvėse, kurios atrodo jai kažin kokia dykuma. Čia ne smėlis, o granitas ir betonas... Bet jai čia dykuma.

Kažin kaip vakare ji nulipa nuo užpakalinių laiptų nuo scenos. Ji nuolat naudojasi tuo išėjimu, todel, kad nemėgsta ovacijų. Ir staiga jos ausis pasiekia pažįstami garsai. Apie eikliąją meilę dainuoja gitara. Karlota žino, jaučia: tai Lučiano! Jis šaukia ją!

—Lučiano, tu?...

—Taip... Aš radau tave. Tau išvažiavus pradėjau aš prekiauti vaisiais. Skambinau gitarą. Galvojau daineles. Ir taip palaipsniui surinkau pinigų kelionei. Bet New Yorke aš tavęs ieškojau ištisas devynias dienas. Aš nežinojau, kur lysti. Aš nakvoju parkuose. Maitina mane Išgelbėjimo Armija... Ir man pasakė, kad tu išvažiuoji į Chicagą... Aš — bedarbis... Aš turiu nemalonumų su policija... Aš norėjau dar kartą matyti tave... O paskui... paskui mirti... Tame krašte gyventi aš nenoriu... ir negaliu... Chicagą?

Koks kvailys pasakė tau apie Chicagą? Meluoja jie visi, meluoja! Aš ne į Chicagą noriu. Aš noriu namo, į Italigą! Ir dainuosiu aš tik ten, tėvynėje.

Tetoli nuo operos stovėjo kažin koks reporteris. Ir jis gavo savo netikėtinybę: gatvėje garsi dainininkė pabučiavo vaikštinėjantį muzikantą. Ir dar kaip karštai! O kai apie tai pradėjo kalbėti visas New Yorkas, laikraščiai galėjo pranešti naują netikėtinybę: garsioji dainininkė sulaužė savo sutartį ir pabėgo į Europą su savo bičiuliu, vaikštinėjančiu gitaros skambintoju.

Išvertė Arėjas Vitkauskas.

Bobų Vasara

(Feljetonas)

Jau beveik įpusėjo spalis, o saulė linksmai šviečia. Netik šviečia, bet ir šildo. Miesto ponios, jau nemaniusios užsidėti vasarines suknias, vėl jas ištraukė iš spintų, kad pasidžiaugti bent keliomis saulėtomis dienomis. Iš pat ryto, kai gatvėse tik sargai rupestingai šluoja iš nakties užterštas gatves, pakįla saulė už Aleksoto, nušveičia iki žibėjimo bažnyčių bokštus ir ilgus, jau šaltus, auksinius spindulius paleidžia trotuaraĩs.

Miesto sodne ir Vytauto kalne gelsta klevų ir liepų lapai, pirmutiniai suskatę išsprogti pavasarį... Delto jie dabar pirmutiniai gelsta. Aržuolai dar visai žali. Jie pasiliks toki iki vėlyvo rudens. Vis mažiau ir mažiau žmonių sėdi miesto sodo suoleliuose. Geltoni lapai krinta sėdintiems už apykaklės, primindami artėjantį rudenį.

Laisvės Alėjoj liepas baigia nurėdyti įsismarkavęs vėjas. Pustels iš vieno alėjos galo ir nubers smėlėtą taką geltonų lapų auksu.

Štai Vytauto kalne karštakraujis dailininkas ant „trikojo" brėžia rudens vaizdą. Geltonų lapų spalva vyrauja popieroj. Jis skuba baigti paveikslą anksčiau, negu nukris lapai. O iš ryto, penktą arba šeštą val., kai dar vėsu ir saulė dar nespėjo pramušti šaltai drėgnas ukanas apgulusias miestą, stogai ir geležinės krautuvių rankenos baltos nuo šalmos. Tik vėliau, kai saulė įsibriauna šeimininkauti į gatves, pamažu pradingsta nuo geležies baltas šalčio sidabras, o jo vieton vandens lašai, lyg rasa pasilieka, kol nenudžius.

Bet palikę miestą, sėskime į traukinį ir įsižiurėkime per atdarą langą. Kaime bulves kasa. Šiemet gražus, nusisekęs bulbiakasis. Tokio bulbiakasio senai buta. Išsirikiavę eilėmis moterys, rausia juodą žemę, kapsto, renka bulves. Per dieną sulenktą nugarą diegia, bet jos linksmos, kartais dainuoja, kartais šneka apie įvairius dalykus...

Slenka tolyn sniego baltumo voratinklių siulai, kabinasi už pastyrusių rugienų, draikosi ore. Kai saulė raudonai nusileidžia, užsirita už anapus Nemuno, grįžta kasėjos juodom purvinom rankom traukia namo, šviežiai rugusio pieno ir šutintų bulvių pasiilgę.

Anot, kažkokio išmintingo profesiaus išeina, kad moterys rudenį esti gražiausios. Tik gaila, kad gerb. profesorius užsimiršo pridėti žodelį — mieste, ten, kur bulvių nekasa. Jeigu miesto moterį priversti kasti per dieną bulves, tai po to nevienas gražiosios lyties gerbėjų pradėtų abejoti del jos tariamojo gražumo rudenį.

Kaip liudna, kai jauti, kad štai dar kelios dienos prabėgs — prabėgs ir bobų vasara. Ir tas liudėsis kelia norą gerėtis mirštančia vasara, kol ji visai nenumirė.

Antanas.

Ant. Vienuolis–Žukauskas

Anykščiuose gyvenąs vienas žymiausių musų beletristikos meno kurėjų Ant. Vienuolis-Žukauskas didįjį Velykų šeštadienį (kovo 26 d.) susilaukė 50 metų amžiauus.

Jis gimė 1882 m. kovo 26 d., Užuožerių šodžiuje, Anykščių valsč. Jo tėvai, pasiturį ukininkai, del to jaunutį Antaną nutarė išleisti „į žmones". Pradžios mokslą jis ėjo Anykščiuose, o gimnaziją — Liepojuj. Jį rėmė dėdė vyskupas ir garsusis „Anykščių Šilelio" autorius Ant. Baranauskas. Baigus 5 kliases, jam buvo pasiulyta stoti į dvasinę seminariją, bet Antanas atsisakė. Kadangi vyskupas Baranauskas daugiausia rėmė tuos mokinius, kurie norėjo buti kunigais, tai jau V. klasėj Žukauskui atsisakė duoti pašalpą. Iš namų taip pat nebegavo paramos. Tad mojęs ranka į gimnaziją, išvažiavo į Maskvą ir įstojo vaistinėn. Po trejų metų išlaikė reikalingus egzaminus ir įsigijo provizoriaus padėjėjo diplomą. 1905 metais kilus revoliucijai, Žukauskas pakliuvo į kalėjimą ir ten budamas pradėjo rašyti savo „Kalėjimo įspudžius".

Išėjęs iš kalėjimo, nuvažiavo Kaukazan. Ten aplankė puikiąsias Rusijos vietas ir studijavo vietos gyventojų papročius. Kaukazo gamta ypatingai paveikė Žukausko vaizduotę ir jis sukurė labai gražias „Kaukazo legendas".

Grįžęs į Maskvą, stojo universitetan ir studijavo provizoriaus mokslus. Kartu nuoliai dalyvavo ir lietuvių studentų draugijoj. Didžiojo karo metu gyveno Maskvoj ir tarnaudamas Fereino vaistinėje, bendradarbiavo lietuvių laikraščiuose „Sandaroje" ir „Lietuvių Balse". Kelerius metus buvo Maskvos lietuvių šelpimosi dr-jos sekretorium ir nemaža dirbo lietuvių visuomeniškame darbe.

Grįžęs į Lietuvą, gyveno Vilniuj, o paskui persikėlė į Kauną ir ilgą laiką buvo dienraščio „Lietuvos" karo korespondentas. Tuo pačiu tikslu dažnai tekdavo važinėti ir į Maskvą su Lietuvių taikos delegacija. 1920 m. buvo pakviestas į švietimo ministeriją, kur dirbo knygų leidimo komisijoje. Dabar gyvena Anykščiuose, gražiame rytų augštaičių miestelyje, o atspėjamu laiku pavažinėja po Vakarų Europą.

Kaip rašytajas, Vienuolis-Žukauskas pasireiškė 1905 metais, tačiau plačiauusia ėmė reikštis tik nuo 1910 metų, kada pradėjo savo raštus spausdinti moksleivių žurnale „Aušrinėje". Jo kurybos kryptis grynai realistinė — naturalistinė, vietomis tačiau yra grynai impresionistiškos nuotaikos. Jis vaizduoja daugiausia kaip įprasta sakyti, „juodąją" gyvenimo pusę, iškeldamas ne tiek tipiškus, kiek reikšmingus gyvenimo laikotarpio bruožus. Vietomis Vienuolio kuriniai net stipriai lyriški. Sakysime, „Grįžo" apysakoje tiek daug lyriškos, emocijas sukeliančios nuotaikos, kad ir rambiausį skaitytoją priverčia susimąstyti ir susigraudinti. Vienuolis taip pat puikus gamtos aprašinėtojas. Tuo atžvilgiu iš dalies jis yra artimas impresionistams, kurie žmogaus gyvenimą ir gamtą laiko nedalomu vienetu.

Geriausiais Vienuolio-Žukausko kuriniais laikomos apysakos: „Paskenduolė" (bene ryškiausias tam tikros klasės lietuvės moters tipas), „Inteligentų palata", „Vėžys", „Užžėlusiu taku", „Krymo įspudžiai" ir „Kaukazo legendos". Tie kuriniai jau pas mus yra užėmę klasikinės literaturos tarpe vieną pirmųjų vietų. Bet ir iš viso, Vienuolio kuryba meniškai yra labai stipri. Lig šiol išspausdintos penkios jo raštų knygos yra neįkainuojamas indėlis musų literaturon. Paskutinio žodžio apie Vienuuolio kurybą negalima dar pasakyti, nes jis tebėra stiprios kurybos ir jaunos dvasios. Dar šiemet Vytauto Didžiojo komiteto paskelbtam konkurse— parašyti romaną arba apysaką iš didžiojo musų kunigaikščio žygio dienų— Vienuolio romanas „Kryžkelė" laimėjo pirmą vietą. Be to, girdėti laikraščiuose, turįs parašęs įspudžių po Lietuvą keliaujant ir baigiąs musų dienų kaimą vaizduojantį romaną „Emigrantai", kurio II dalį manąs pabaigti rašyti nuvažiavęs į Braziliją ir ištyręs tenykčių lietuvių gyvenimą.

Pam.

Gal Primeni

Skiriu Marytei.

Buvo ramus pavasario vakaras. Saulė leidosi toli, toli už — tamsių miškų. Paskutinis, mirdamas jos spindulys, liudnai nubučiavęs rasotą žemės veidą, užgęso...

Aš sėdėjau prie atdaro lango ir lengvais svajų sparnais lakščiau po neišmatuotą erdvės plotį... švelnus pietų vėjalis dvelkė man į veidą, o ant lango nusvirę, tik ką pražydę, balti alyvų krumai taip skaniai kvepėjo, kad aš nuo jų saldaus kvapo svaigau... Bet siela, vis delto nerimo — kažko troško, kažko laukė, kažko ilgėjos... Ir akys, ir tos nesitenkino gležnučiais pavasario žiedais... Tuomet prisiminiau tave, brangioji, ir ilgėjausi tavęs, tarp šitų pasaulio gražumynų... Ak, kaip but gera mudviem! Butumėm skynę violetinius alyvų žiedus ir puošę jais savo krutines... Butumėm gėrę saldų jų kvapą ir svaigę... Bet, dėja, nebuvo taip — nesulaukiau paguodos nuliudimo valandoj, nesulaukiau jaunosios jausmų karalaitės...

Todel ir nedžiugino manęs vieno nei pavasario gražumynai, nei nusvirę ant lango žydinti alyvų krumai...

M. Zablackas.

Motinai

Mama, buvau juk aš tavo mažytis,
Toks lepunėlis, berniukas, brangutis...
Argi maniau aš, kad reiks varžytis,
Laimės ieškoti, kad siela taip skųsis?

Puikiai aš atmenu, miela manyte,
Tavo lopšinę, kur gynė nuo baubo...
Kuo gi dabar man, brangioji, nuvyti
Skausmą nuo kelio, kur liudėsiu gaubo?

—Migk, mažutėli! Laimingas užaugsi!—
Žodis, kaip saulė, ranka, kaip iš šilko...
Mama, tiek gundų prie kryžkelių laukia,
Geismas gi širdį ant kelio nuvilko...

Viską, mamyte, aš atmenu, viską,—
Žvilgsnį į dangų ir atdusį gilų...
Tavo man akys kaip žvaigždės vis tvis-
Tavo man žodžiai širdy neišdilo. (ka,

Mama, aš tavo akių išlydėtas
Plakančią širdį pasauliui aukoju.
Mama, kur ašaras dėti žvaigždėtas?
Argi už širdį — tik akmens po kojų?...

Motina, tu kupina vis paguodos!
Tavo širdy rupestėlis bežydįs...
Tik atsidusk tu—dings mintys man (juodos.
Mama, juk tau aš—toks n.t vis mažy- (tis...

Petras Vaičiunas.

Pirmoji Meilė

Kai meilės aš dar nežinojau, —
Tie metai dingo amžinai,—
Dažnai prie lango aš rymojau
Ir laukiau — gal ateis jinai.

Ir metai slinko pamažėliai,
Ir vis aš jos nesutikau...
Prispaudęs prie krutinės gėlę—
Su ašaroms ją bučiavau.

Ieškojau gatvėje ir soduos,
Teatruos — jos neradau...
Tik kaime, po šiaudiniu stogu,
Aš pirmą kart ją pažinau.

Bet.. ilgai vaikščiojau po miestą,
Ilgai klajodams — pailsau...
Sutikti tenka karčią tiesą:
Vėlai aš meilę pažinau!...

Ant. Skrinskis.

Draugui už Okeano

Gal liudna tau, drauguži mano,
Toli už juodo okeano,
Gal but verki?
Atminęs savo kaimą seną,
Kur tavo broliai bandą gano,
Kur taip puiki
Mergaitė puošias, kaip išmano.
Gal but už juodo okeano
Dabar verki?
Sapnuoji gal dažnai tėvynę,
Sapne, gal but, regi kaip gynė
Ją milžinai?
Ir gal užsidega krutinė,
Ir nori pulką pirmutinį
Surengt nunai,
Ir perplaukt platų vandenyną
Ir girti tėviškę, kaip gynė
Ją milžinai.
Gal but, ilgies? Sugrįžk, drauguži,
Jau audrų nėr, kur baisiai užė,
Nėra tamsos!
Ir mųs šviesesnė nun bakužė,
Nes šviečia rytmečio saulužė,—
Ji laimę duos...
Sugrįk, atplauk, per okeaną,
Rasi čionai
Tėvynę žinomą iš seno,
Kur tavo sentėviai gyveno,
Kur jų kapai!
Gal už juodo okeano
Verki nunai?

J. Mikuckis.

Našlaičio Mintys

Ak, nieks šiam pasauly
Manęs nevilioja;
Nei žvilgąs sidabras
Nei aukso brangybės.
Mintim aš nuo žemės
Pakilęs skrajoju
Kur žvaigždės, kur mėnuo,
Kur mėlsvos augtybės.

Aš tiktai keleivis
Esu šiame sviete,
Keliauju vargingais
Žmonijos takeliais,
Išryto pakilęs
Kasdieną galvoju,
Kur mano kelionės
Nusileis saulelė...

Kai amžinu miegu
Vargų užliuliuotas,
Užmigsiu užbaigęs
Tą sunkią kelionę —
Priglaus mane smėlys,
Verks beržas lapuotas,
Žemelės glėbyje
Sau rasiu malonę.

Glaus žemė, kaip vaiką,
Prie savo krutinės
Nors šaltai, bet meiliai
Mane glamonės;
Svyruoklis, kas rytas,
Verkšlens, nusiminęs,
Jo ašaros skaisčios
Ant kapo man riedės.

Saulelė-močiutė
Skaisčių spindulėlių
Kasdien man ant kapo
Dės naują vainiką;
Juk vargšui našlaičiui
Be savo tėvelių
Tik saulė-močiutė
Šiam sviete beliko.

L. Grigaitis.

Nemokamos Reklamos

Rašo V. S. Jokubynas.

Garsusis Fordas šiandien žinomas visam pasauliui išdirbimu savo rušies automobilių. Vargiai jis butų taip plačiai žinomas, jei nemokėtų save ir savo išdirbystę tinkamai reklamuot, dykai garsint. Garsinimasis Jungtinėse Valstijose yra visur priimtas ir visur plačiai praktikuojamas, tik kuomet vienur už garsinimąsi mokama pinigai (ir daug išmokama), tai kitur garsinamasi nemokamai.

Kad ir tas pats Fordas. Pirmutinę sau nemokamą reklamą jis pasidarė bene 1913 m., kada nustatė savo darbininkams algas po penkis dolerius už darbo dieną. Nustatęs tokias algas jis ir darbą taip sutvarkė, kad darbininkai turėjo padaryti darbo trigubai daugiau, negu pirmiau. Taigi padidindamas darbininkams algas, kartu padidino ir savo pelną, nes darbininkai padarydami tris kart daugiau darbo, netik kad atidirbo už naują algos priedą, bet turėjo atnešt ir jam naują uždarbį.

Iš kitos pusės Fordas tuomi padarė savo išdirbystei labai didelę reklamą ir nemokamai pasauliui išsigarsino. Seniaus vargiai pasaulis žinojo, kad Detroite koks tai Fordas dirba automobilius. Dabar darbininkams nustačius algas, viso pasaulio spauda ėmė garsiai triubyt apie Fordo „žmoniškumą" ir „didelę širdį". Ir triubijo apie pusmetį: apie jo figurą, jo fabriką, darbininkų skaitlių ir — jo automobilius. Tokį garsinimą Fordas nebutų pinigais apmokėjęs ir per dešimtį metų, jei butų neturėjęs „didelės širdies" ir ne padvigubinęs algas darbininkams, kuriems jas išsunkė trigubai, padidinęs savo išdarbių produkciją tai pačiai darbininkų normai.

Tuomi jis padarė pelną ir geležinkeliams. Pasklidus negirdėtai žiniai apie mokamus penkis dolerius darbininkams už dienos darbą, iš visų valstijų ėmė darbininkai važiuoti į Detroitą, tikėdamiesi gaut pas Fordą darbą su storomis algomis. Ir tiek jų privažiavo, kad Detroite pritruko kambarių. O darbo negavo, nes Fordui ir senų darbininkų buvo perdaug, kadangi darbo didesnę normą sukrovus ant darbininkų, vienas trečdalis darbininkų buvo jau nereikalingas. Spauda, žinoma, šitą užtylėjo, nes tas nepriklausė reklamai. Beto, spauda tos reklamos nesiliauja ir dabar. Pav., vidurvasary Fordo fabrikas uždaromas ir darbininkai paleidžiami iš darbo. Laikraščiai tada visose pusėse triubija, kad Fordas savo darbininkams davė vakaciją. Vidužiemy Fordo fabrikas atsidaro ir priima prie darbo apie pusę darbininkų to skaitliaus, kuris vasarą atleista, likusiems prižadant darbą už mėnesio laiko ar anksčiau. Ir laikraščiai vėl triubija: „Laikai gerinasi... Gerovė grįžta... Fordas priėmė tiek ir tiek tukstančių darbininkų... už mėnesio priims dukart daugiau..."

Ir vis taip, lyg ta pasaka apie Piloto dušią, kuri „dukart metuose kyla iš kapo, šaukdama: gelbėkit, gelbėkit! ir vėl leidžiasi į kapą." Taip ir dabartiniai laikraščiai, užtylintieji Fordo darbininkų „vakacijos" pasekmes.

ROCKEFELERIO REKLAMA.

J. Rockefeleris, žinomas angliškoj spaudoj kaipo John D. Tai naftos trusto karalius, kuris, anot Kauno „Dienos" esąs labai sveikas (!) myli sportą. 1890 m. jis atsilankęs New Yorke nuėjo į vieną presbiterijonų bažnyčią; einant kolektoriams renkant liuosnores aukas, „sveikasis" naftos karalius išsiėmęs knygutę, parašė bažnyčios vardu čekį vertės $500 ir įdavė kolektoriui. Tada laikraščiai vos nepatruko begirdami Jono D. duosnumą, jo išmintį, jo gabumą pramonėje ir tam panašiai. Bet tie patys ir kiti laikraščiai triubijo labai mažai apie tai, kad tas pats naftos karalius, sulaukęs rytojaus liepė savo sekretoriui telegramais išsiuntinėt prisakymą visoms naftos pardavimo stotims pabrangint naftą vienu centu ant parduodamo gorčiaus (galiono). Per 24 valandas šitas pabranginimas naftos trustui atnešė $25,000 naujo pelno. Reiškia, Jonui užsimokėjo presbiterijonų bažnyčiai paaukaut $500.

Tas pats naftos karalius turėjo ir kitą nemokamą reklamą, tik biskį kitokioj formoj; 1909 m. Augščiausis Teismas jį nubaudė trisdešimčia milionų dolerių už organizavimą ir palaikymą naftos trusto. Tai buvo savo rušies farsas, nes šitos baudos jis nemokėjo, nėgi jos nusigando. O reklama jam buvo kuodidžiausia, nes veik per pusmetį nevien laikraščiai, bet ir ekranai krutančiuose paveiksluose dykai jį garsino, kad ir satyros formoje, piešiant netik jo autobiografiją, nuo pat kudikystės dienų, bet ir jo pramonę smulkmeniškai garsino nemokamai.

AUDYKLŲ REKLAMA.

Didžiausia Pennsylvanijoj audykla, firma „Thomas Kitson", sugalvojo nemokamai išsigarsinti ir tam tikslui sulošė nors ir menką komediją: paskyrė laiką ir „užartavojo" darbininkus išbandymui kaip greitai galima pagamint eilę vyriškų drabužių (garniturą). Darbas paleista „visais garais" ir garnituras padirbta per šešias valandas ir dešimtį minutų. Tas davė užtektinai medžiagos laikraščiams ir tie ilgą laiką nagrinėdami visas smulkmenas „Thomas Kitson" firmos, ją dykai garsino.

Yorkshire, Anglijoj, firma „Imperial Wool Industry" savo audykloje ir surengė irgi tokį vodevilį, persitikrinimui kaip greitai galima pagaminti vyrišką garniturą, iš ko gauta šiokios pasekmės: avys nukirpta per 7½ minutas; vilnos trinta, džiovinta, ir dažyta per 37 minutas; vilnos sukaršta ir suverpta per 20 minutų; siulai apmesta, apriesta ir suverta į nytis ir skietą per 26 minutas; išausta 6 mastai, 60 colių plataus audeklo per 24 minutas; audeklas išimta iš staklių ir perleista per inspekciją, per 43½ minutas; audektas sukirpta į reikalingus kavalkus per 4 minutas; garnituras pasiuta per 31½ minutą ir išprosyta per dvi minutas. Abelnai, garnituras pagaminta bėgyje 3 valandų ir 20½ minutų.

Kita audykla, irgi Anglijoj, Batley miestely, „J. T. & J. Taylor Lt." užsigeidė tuo patim keliu išsireklamuot ir ėmėsi to paties išbandymo, kur gauta naujos pasekmės, nes vyriškas garnituras pagaminta tuo patim keliu, tik labiau skubinant, bėgyje 2 valandų ir 10 minutų.

Šių dviejų Anglijos firmų „lenktynes" Europos ir Amerikos laikraščiai „triubijo" per tris mėnesius ir tuomi tas firmas garsino, reklamavo, be jokio atlyginimo.

Lietuvos Botanikos Sodas

Augštojoj Fredoj už trijų kilometrų nuo Kauno, yra įsteigtas vienintėlis Lietuvoje botanikos sodas. Tai graži ir gražiais vaizdais viliojanti vieta, žalumynų ir gėlių mėgėjus. Ypač smagu ten vasarą, kuomet žydi daugiausia augalų, kada atėjęs iš dulkėse skęstančio miesto patenki į puikią augmenijos karaliją. Čia, šešiolikos hektarų plotas, yra paverstas gražiu parku. Pievos, pievelės, tarp jų išvedžioti takai, kurie pakraščiais įvairiausiais augalais apsodinti. Jie traukia akį įvairumu, spalvų ir rušių margumu. Pievelėse auga medžiai, krumai. Prudai prižėlę nendrių, o viename jų plaukioja baltos gulbės dar daugiau pajvairindamos ir šiaip įvairius sodo vaizdus. Nuo ankstaus pavasario iki vėlaus rudens, sode žydi, auga, klesti augmenija. Sodą atlankius kiekvienas gali susidaryti apie Lietuvos ir kitų kraštų augalus vaizdą, Jais pasigrožėti, arba gal ir savo žemės gabalėly įkurdinti čia matytų gražių augalų. Ir žiemą sode—šiltnamiuos auga ir žydi augalai, tik jau daugiausia ne musų šaltoko klimato gyventojai.

Augmenijos rušys. Skirstant botanikos sodo augmeniją skyriais, ji šiaip atrodo: medelynai, vaisiniai augalai, vienmečiai augalai (gėlynai), daugmečiai augalai, vaismedžiai, dekoratyviniai augalai, sistematikos skyrius ir rozariumas. Iš vijoklių rožių rozariume įtaisyta alėja. Viso šiuose skyriuose yra apie 6,000 augalų rušių. Be minėtų augalų šiltnamiuose esama dar keturių skyrių. Tai daugiausia atogražų kraštų augalai. Galima pamatyti ten lotosų, ryžių, cukrinių nendrių, gražiųjų orchidėjų, vabzdžiaėdžių ir kitokių įdomių augalų. Turtingiausias čia skyrius kaktusų, kurių yra daug ir įvairiausių rušių. Šiltnamiuose yra 2,218 augalų rušių.

Manoma steigti šiltnamiuose palmų skyrius. Sodas jau turi palmų (net iki 10 metrų augščio), tačiau esamose patalpose joms truksta vietos.

Sodu žmonės domisi ir gausiai jį lanko pavieniai ir ekskursijoms. Per 1931 m. jį aplankė 7,131 asmuo ir 73 ekskursijos.

Sodo uždavinys. Botanikos sodas supažindina žmones su augmenija, o studentams duoda progos botanikos mokytis iš gyvų pavyzdžių. Be to, sode daromi įvairūs moksliški darbai, kaip: mėginamos vaismedžių atmainos, auginami dekoratyviai ir vaistiniai augalai, kad paskiau praplatinti jų auginimą Lietuvoje. Ypač svarbi sodo skleidžiamoji vaistinių augalų auginimo, rinkimo ir paruošimo vaistinėms, idėja. Vaistinių augalų Lietuva kasmet perka iš kitų kraštų už didelius pinigus, tuo tarpu musų krašte dauguma jų gerai tarpsta.

Botanikos sodas daro bandymus, kaip apsaugoti kulturinius augalus nuo įvairių kenkėjų ir ligų.

Sėklų mainai. Plačiai veda sodas sėklų mainus su įvairių kraštų botanikos sodais ir šiaip asmenimis kitų kraštų ir savo krašto. Taip įsigyjama mainais už savo krašto sėklas daug kitų kraštų augalų sėklų, kurios paskiau čia auginamos. Taip 1931 metais išsiųsta per 13,000 sėklų pakelių užsienin.

Botanikos muziejus. Prie botanikos sodo yra botanikos muziejus, institutas su knygynu, fitopatologijos laborija ir herbariumas. Herbariume renkama Lietuvos ir kitų kraštų augalai; vien Lietuvos augalų yra surinkta 8,050 egzempliorių.

Šiaip atrodo šiuo metu V. D. Universiteto Gamtos — Matematikos fakulteto žinioje esąs botanikos sodas. Ši kulturinė įstaiga aria plačią vagą Lietuvos augmenijos pažinimo srityje. Jei atsiminsim, kad sodas tėra įkurtas 1923 metais ir palyginsim jo nuveiktą darbą, tik tada galėsim geriau jį įvertinti.

Botanikos sodo istorija. Turtų iš buvusių Lietuvoje pirmųjų botanikos sodų, kaip ir kitos universiteto įstaigos, sodas nepaveldėjo. Esamieji augalai pirkti, dovanoti visuomenės ar užsienio botanikos sodų, ar išsiauginti iš sėklų.

Verta pažymėti, kad tai yra iš eilės trečias botanikos sodas Lietuvoje. Vienas buvo įkurtas Gardine (1778 metuose) žymaus prancuzų mokslininko Žiliberto, pirmo pradėjusio tyrinėti Lietuvos augmeniją ir palikusio apie ją raštų. Antras buvo įsteigtas Vilniuje prie universiteto to paties mokslininko. Vėliau šio sodo vedėju buvo žymus musų augmenijos tyrinėtojas Jundila. Šį botanikos sodą 1832 metais rusai visai išnaikino. Ir taip apie buvusius botanikos sodus teliko tik atminimo žinios.

Tačiau jų kurėjui ir pirmiesiems Lietuvos botanikams, Žilbertui, Jundilai ir Pabrėžai atminti prie dabartinio botanikos sodo esančios gatvės pavadintos jų vardais.

Tsb.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSTON, PA.

Tęsiantis nedarbui ir ekonominei priespaudai, visi Pittstono lietuvių tautiniai reikalai smunka žemyn. Nėra darbo, nėra pastovaus užsiėmimo — nėra nė užtikrinto gyvenimo, tuomet nėra ir negali buti linksmumo ir draugiškų suėjimų.

Pas mus daugelis žmonių kenčia badą. Kad tuli ir turi dar ką pavalgyti, bet nežino kas laukia juos vytoj. Federalė valdžia pradėjo teikti padaujantiems pašelpas ir šiandie Pittstone galima matyti liudnus reginius: šimtai žmonių įvairių tautų stovi gatvėse prie atatinkamų vietų dieną ir naktį laukdami valdžios teikiamos pašelpos.

Bet viena bėda priveda prie kitos. Pastaruoju laiku Pittstone subankrutavo trys bankai ir čia vėl lietuvių ik kitų tautų žmonių indėliai žuvo. Ištikrųjų ko Amerikos žmonės susilauks akyvaizdoje tokios padėties, ypatingai kas bus kuomet šaltoji žiemužė ateis, tai sunku pasakyti ir atspėti.

K...

MINERSVILLE, PA.

Birželio 6 d. išvyko Lietuvon Alberta Šaparnienė, SLA. 13 kuopos narė ir valdiško pieno inspektoriaus p. M. Šaparnio motina. Šia proga smagu pažymėti, kad p. Šaparnis, kuris užima augštą valdišką vietą, yra veiklus SLA. 13 kuopos narys ir jos užrašų raštininko urėde tarnauja. Šis jaunas SLA. veikėjas yra išrinktas delegatu į sekantį S. L. A. 37-tą Seimą ir žada butinai vykti į Pittsburghą.

Ponia A. Šaparnienė yra patenkinta motina, nes jos du sunai, Mindaugis ir Jaunis užlaiko kelias krautuves ir yra saldainių išdirbėjai. Ji išvyko aplankyti Lietuvą, kurios jau senai nematė. Todel pasirįžusi aplankyti žymesnes vietas ir savo pažįstamus bei gimines ir žadėjo už trijų mėnesių sugrįžti atgal į Ameriką. Linkiu gerb. SLA. nariai laimingos kelionės, linksmo pasiviešėjimo savo gimtiniam krašte ir vėl laimingai sugrįžti atgal Amerikon.

Musų apylinkėj bedarbei nesimato galo ir dar kartais daugiau angliakasyklų uždaro. Žmonės didelio skurdo prislėgti. Miestas duoda sulig išgalės ir reikalo pašelpą iš surinktų aukų. Taip pat ir apskričio biednųjų taryba teikia pagelbą po $3.50 į savaitę, bet ši pagelba teikiama tik vedusiems žmonėms — nevedusieji šios apskričio pašelpos negauna.

Daugelis žmonių, gindamiesi nuo bado, išsirausę kalnuose skyles kasa anglį ir parduoda toną po $7.50 ir po $6.00. Ši tie anglių kasėjai nepaiso nėto, kad angliakasyklų kompanijų policija juos dažnai nuvaiko nuo tokio darbo ir užverčia jų prasikastas skyles. Pastaruoju laiku tapo užversti tose skylėse ir trys žmonės: vienas lenkas, vienas negras ir gegužės 26 d. sužeistas lietuvis Alekas Narvidas iš St. Clair, Pa. Anglies kompanijos suka sau galvas, kaip sustapdžius tokį anglies vogtiną kasimą. Sulig kompanijų raportų, tiek šituo budu iškasama anglies, kad žiemos metu galima aprupinti anglimis du didmiesčiu.

Tuo tarpu valdžia šitokiu anglies kasimu prasikaltusiųjų neprima į kalėjimą ir reikalauja, kad taip suareštuotus anglies kasėjus užlaikytų pati anglies kompanija, mokėdama po dolerį į dieną už kiekvieną kalėjime laikomą žmogų. Kartais buna ir juokingų atsitikimų. Vieną kartą kompanijos policija atvedė tris prasikaltėlius, kurie vogė anglis iš vagonų (užtai yra baudžiama), tai teisėjas H. Houck, kuris vedęs su lietuvaite, paklausė vieno prasikaltėlio: „Kur tu manai yra daugiau duonos — kalėjime ar laisvėje?" Užklaustasis ranka parodė į kalėjimo pusę. Tuomet teisėjas sako jam: „Tai gerai, gauni tris mėnesius kalėjimo ir vienas doleris piniginės baudos." Vadinasi, Amerikoje kalėjimas pastojo jau malonesne vieta, negu laisvė, nes kalėjime žmogus gauna bent pavalgyti. Tai susilaukėm laikų šioje aukso šaly...

A. J. Banišauskas.

Skaitykite „TĖVYNĘ" —„Tėvynėje" telpa naujausios žinios iš Lietuvos ir viso pasaulio.

SKAITYKITE KNYGĄ

AMERIKA

— Arba —

Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliavusiems lietuviams.

„TĖVYNĖS" ADMINISTR.,
307 West 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

AR UŽSITRAUKI?

Ko čia bijoti?

7 iš 10-ties užsitraukia žinodami
kiti 3 užsitraukia nežinodami!

Copr., 1932, The American Tobacco Co.

AR užsitrauki dūmą? Lucky Strike sutinka šį labai svarbų klausimą atvirai . . . nes jie išsprendė šį labai svarbų dalyką. Jų įžymusis valymo procesas pašalina tūlus nešvarumus, kurie glūdi net rinktiniausio, lengviausio tabako lapuose. Luckies tą procesą išrado. Tik Luckies jį turi!

Ar užsitrauki dūmą? Žinoma, užsitrauki! Kiekvienas rūkytojas įkvepia kokią nors dalį dūmų, kuriuos jis ar ji ištraukia iš cigareto.

O kadangi tamsta tikrai užsitrauki – būk tikras – būk visiškai tikras – jog jūsų cigareto dūmai gryni – švarūs – kad tūli nešvarumai buvo pašalinti!

"It's toasted"

Jūsų Apsauga
prieš knitėjimus – prieš kosulį

O. K. AMERIKA

ATSUK LUCKY STRIKE RADIO PROGRAMĄ—60 moderniškų minučių su pasaulio geriausiais lokių orkestrais ir Lucky Strike perstatymais, kiekvieną Antradienio, Ketvirtadienio, ir Šeštadienio vakarą, per N.B.C. Radio tinklą.

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. 5-TO APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMAS.

SLA. 5-tas apskritys, į kurio ribas įeina New York ir New Jersey valstijų SLA. kp., rengia didelį išvažiavimą, kurs įvyks liepos 31 d., Zatko's Grove, Sweetland ir Glenwood Aves., Hillside, N. J. Išvažiavimas bus vienas iš didžiausių SLA. parengimų šioje apylinkėje. Bus prakalbų, gardžių už kandžių ir skanių gėrimų. Puiki muzika griežš lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Parengimo vieta labai graži. Vienu žodžiu, šis parengimas yra taikomas surengti tokioje vietoje ir tokiu budu, kad patenkinus visus į jį atsilankiusius. Parengimo komisija deda visas pastangas, kad visus užganėdinus ir todel tikisi publikos atsilankant iš New Yorko, Brooklyno, Newark, Elizabetho ir visų šios apylinkės kolonijų. Ypač tikisi susilaukti SLA. narius ir jų draugus. Šiame išvažiavime bus daug SLA. darbuotojų, kurių daugeliui SLA. narių niekad neteko susitikti, bus taipgi nemaža ir SLA. buvusio Seimo delegatų, kurie SLA. nariams nuosekliai papasakos, ką minimas Seimas organizaijo labui nuveikė.

Todel rengimo komisija kviečia visus į šį parengimą atsilankyti. SLA. kuopas ir narius kviečia visur ir visiems apie šį išvažiavimą garsinti. Visi ir visos dėkime pastangas, kad šį išvažiavimą padarius vienu iš žymesnių musų organizacijos parengimų. Įžanga visiems veltui.

Visi bukite SLA. 5-to apskričio išvažiavime liepos 31 d. Mes pasistengsim visiems kogeriausiai ir koširdingiausiai patarnauti.

Rengėjai.

DR. PAULONIS LIGONINĖS VIRŠININKU.

Nesenai gavusi prizą kaipo geriausiai įrengta ligoninė New Yorko valstijoj "Mary Immaculate Hospital", paskyrė Brooklyno lietuviams gerai žinomą vaikų ligų specialistą lietuvį Dr. Juozą F. Paulonį šios ligoninės vaikų skyriaus viršininku. Dr. Paulonis atsidavusiai dirbdamas savo profesijos darbą ir studijuodamas vaikų ligas įgijo netik F. A. C. P. ir F. A. A. P. laipsnius kapo specialistas, bet kartu pasiekė visoj Amerikoj žinomos garsenybės laipsnio.

Be šito naujo paaukštinimo Dr. Paulonis yra Bushwick ligoninės specialistų štabe kudikių ir vaikų ligoms ir tokiu pačiu specialistu yra Lutheeran ligoninėje ir taipgi yra viršininku Brooklyno Pediatric Draugijoj, kuri susideda iš pasižymėjusių vaikų ligų specialistų ir yra žymi mokslo įstaiga. Be to, Dr. Paulonis yra viršininku New Yorko Pieno Komisijos ir Brooklyno Džiovininkų Sveikatos Komisijos viršininku.

Atsidavusiai pasirinktai profesijai betarnaudamas lietuvis pasiekė pirmaeilės viršenybės medicinos mokslo šakoje. Galima tik pasidžiaugti tokiu Dr. Paulonio pasisekimu jo profesijoj ir kartu palinkėti jam kuogeriausios kloties.

Reporteris V.

IŠVYKO LIETUVON.

Amerikos lietuviams žinomas p. Juozas J. Raymond-Rimavičius, baigęs Princeton Universitete filologijos mokslą, liepos 2 d., laivu "Gripsholm" išvyko į Lietuvą. Kiek tenka patirti, tai p. Raymon-Rimavičius mano stoti Lietuvos Vytauto Didžiojo Universitetan ir toliaus tęsti savo pasrinktą mokslą. Linkėtina šviesiam Amerikos lietuviui laimingos kelionės ir geriausio pasisekimo Lietuvoje.

Reporteris M.

NEPAPRASTAS PARENGIMAS.

Šį pirmadienį, liepos 4 d. Klasčiaus Clinton Parke, Maspethe, įvyks "Lietuvių Diena". Programoj dalyvaus 8 chorai, butent: Newarko, Elizabetho, Patersono, Harrisono, Jersey City ir trys Didžiojo New Yorko. Šie chorai sudarys vieną bendrą JUNGTINĮ CHORĄ, kuriam vadovaus p. **J. Žilevičius.** Kaikurie chorai dainuos ir atskirai. Svetainėj ir iš svetainės daržan bus įrengta garsiakalbiai (Amplifiers), kad tuo budu publika visur galėtų gerai girdėti perduodamą programą. Be dainų dar bus kalbų, įvairių žaidimų ir kontestų. Dienos įvykiai bus nufilmuoti.

Tai dar pirmutinis šioj apylinkėj tos rušies parengimas.

Rep.

MIRĖ PRANAS KORBETA.

Birželio 28 d. 7:45 val. ryto pasimirė Pranas Korbeta, gyvenęs nuosavam name po Nr. 8420 — 85th Rd., Woodhavene. Velionis buvo Apreiškimo parapijos trustisu nuo pat tos parapijos susikurimo; buvo linksmo budo žmogus ir patriotingas lietuvis Amerikoj išgyveno apie 48 m. Paliko nuliudusius žmoną, 6 sunus ir 1 dukterį. Bus palaidotas Kalvarijos kapinyne, liepos 2 d.

Tebunie jam lengva šios šalies žemelė...

Report.

TELEFONO KOMPANIJA PLEČIA STATYBĄ

New Yorko Telefono Kompanijos direktorių taryba birželio 22 d. posėdy nutarė paskirti $9,037,275 statybos tikslams įvairioe šios valstijos vietose. Didžiausia šios sumos dalis — virš septyni milionai dolerių skiriama New Yorko miestui ir apylinkei.

Bus pristatomi nauji namai prie esamųjų namų ir gerinami įrengimai telefono patarnavimo srity. Taipgi bus paplatinamos centralinės stotys. Kiekviena pinigų suma naujos statybos tikslas skiriamą yra sveikintinas dalykas, nes tas mažina nedarbą ir suteikia daugiau darbo skurstantiems bedarbiams.

Telefonistas.

SLA. 38 KP. SUSIRINKIMAS

SLA. 38 kuopos mėn. susirinkimas įvyks liepos mėn. 7 d. Ukėsų Klubo salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Visi nariai kviečiami laiku ateiti, nes bus išduoti raportai Seimo delegatų ir apkalbama įvairus kiti reikalai.

P. Narvydas,
38 kp. prot. raštin.
114 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

HUNTINGTON STA., L.I.N.Y. SLA. 340 kp. Piknikas.

SLA. 340 kp. rengia didelį išvažiavimą-pikniką, kuris įvyks nedėldienį, liepos 3, Giese ukėj. Vieta daili — gražiame sode. Muzika bus pirmos rųšies, griežš visokius šokius. Šokiams yra didelė platformė. Bus saldžių ir gardžių gėrimų bei užkandžių. Taipgi bus visokių pamarginimų. Todel visus vietinius lietuvius, ypatingai SLA. narius, kviečiame į šį parengimą atsilankyti ir podraug su mumis turėti gero ir smagaus laiko. Pikniko pradžia 10 val. ryte.

Kelrodis: Važiuokite Jerico Turnpike, 25 numerio keliu. Sukite po kairei į New York Ave. Privažiavus East 9-th St., sukite po dešinei ir važiuokite iki vietai. Tėmykite ženklus.

Jei lytų — yra didelė pastogė ir piknikas visviena įvyks. Visus kviečiame atsilankyti.

E. Brazauskienė,
SLA. 340 kp. sekretorė.

Kuopu Susirinkimai

CHICAGO, ILL. S. L. A. 129 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 10 d. 1:30 po pietų, G. M. Chernausko svetainėje, 1900 So Union Ave.

Nariai ir narės malonėkit butnai atsilankyt ir užsimokėt savo mokesčius. Taipgi turim svarbių svarstymų musų kuopos labui. Nepamirškite ir naujų draugų atsivesti prirašyti į musų kuopą.

P. Janušaitis, Sekr.
850 W. 18th St., Chicago. Ill.

SO. CHICAGO, ILL. S. L. A. 74 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 6 d. 1932 m. 7 val. vakare Bessemer Park svetainėje. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus pranešimas iš 37 Seimo. Visi nariai atsilankykit ir užsimokėkit mėnesines mokestis. Atsiveskit ir naujų draugų prisirašyti į musų kuopą. Valdyba.

CLEVELAND, OHIO S. L. A 136 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 5 d. Liatuko salėj, 7 val. vakare. Visi nariai atsilankykit, nes yra labai svarbių reikalų aptarti, bus raportas iš S. L. A. Seimo. Kviečiame atsilankyt ir tuos kurie nori prisirašyt prie musų kp.

S. Čerauka, Organizatorius.

SHENANDOAH, PA. SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks 3 d liepos—July, 1932 m. apie 2 val. po pietų Sweeto salėje. Nariai privalote ateiti ir užsimokėti reikalingas duokles. Naujų narių nepamirškite atsivesti. **V. V. Vaišnoras,** Sek.

MINERSVILLE, PA. SLA. 13 kp mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. liepos, 1932 m. paprastu laiku ir paprastoj vietoj. Gerbiami nariai ir narės, malonėkit atsilankyt į susirinkimą, nes girdėsime išduodant raportą iš 37-to Seimo. Taipgi malonėsit užsimokėti užvilktas duokles kad nebutumete suspenduotais ir atsiveskite naujų narių prirašyti į musų kuopą. **Pr. Šinkevičius, sekr.**

GREENFIELD, MASS. SLA. 297 kuopos susiriskimas įvyks 10 d. liepos, 2 val. po pietų, Knights of Columbus salėj, 70 Federal St. Visi nariai ir narės butinai dalyvaukit šiame susirinkime, nes yra svarbių reikalų. Malonėkit užvilktus mokesčius užsimokėti.

Ant. Aliesius, Sekr.

PROVIDENCE, R. I. S. L. A. 347 kp. susirinkimas įvyks 3 d. liepos 2 val. po pietų, L. P. P. Klubo svetainėj, 208 Charles St. Visi nariai ir narės malonėkit atsilankyt ir užsimokėt savo mokestis. Taipgi ir naujų narių atsiveskit prirašyt prie 347 S. L. A. kp.

Sekr. **V. J. Bankauskas.**

Los Angeles, Cal. 75 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 13 d. 7 val. vakare, 224 So. Spring St. Visi nariai malonėkit pributi, nes yra daug reikalų atlikti. Taipgi užsimokėti užvilktas mokestis į Centrą, kad netaptum suspenduoti, ir nekaltintumet Centro ir kuopos raštininkų už kokius nesusipratimus Taipgi matysim nuveiktus darbus Seime. Nepamirškit naujų draugų atsivesti prirašyti prie musų kuopos. **K. Lubin,** kuopos rašt.

Lowell, Mass. S. L. A. 173 kp. paprastas susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 1932 m. 7:30 v. vak. 15 Daly Str., Lowell, Mass. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Taipgi bus apkalbėta važiavimas į 2-ro apskričio pikniką. Sekr. **L. Paulauskas.**

ANT PARDAVIMO

PARSIDUODA FARMA.

Parsiduoda 95 akrų farma. Budinkai geri, žemė gerai išdirbta ir viskas auga. Geras vanduo, gera vieta ir lygi žemė su dviem sodais. Randasi tik septynios mylios nuo Binghamtono ir vienas kvoteris mylios nuo gero kelio. Savininkas nori važiuoti į Lietuvą. Kreipkitės šiuo antrašu:

M. Paplauckas
17 Glenwood Ave.,
BINGHAMTON, N. Y.

Lietuvos Bondsų

Savininkai gaus augščiausią marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykite Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

"Nuga-Tone Padarė Mane Stiprų ir Sveiką"

"Per kelis metus aš buvau silpnas ir liguistas ir mažai galėjau dirbti." rašo Mr. P. Jankaitis, Chicago, Ill. "Mano pilvas darė man daug nesmagumo ir man veik visą laiką skaudėjo galva. Aš nupuoliau svarume ir spėkoje, mano apetitas buvo prastas ir ką valgiau man darė nesmagumo. Aš negalėjau gerai miegoti naktimis. Aš ėmiau daugelio rušių gyduolių, bet negavau pagelbos iki nepradėjau imti Nuga-Tone. Aš išgėriau tik dvi bonkas ir teisingai galiu sakyti kad Nuga-Tone padarė mane stiprų ir sveiką. Dabar aš galiu dirbti sunkiai kiekvieną dieną ir gerai miegoti naktimis".

Nuga-Tone padarė stebuklus del milionų vyrų ir moterų visose pasaulio dalyse. Jis padaro jus stiprų ir sveiką, suteikia jums gerą apetitą, nugali pilvo pakrikimus ir konstipaciją ir sustiprina silpnus inkstus ir kitus organus. Jeigu jusų svei kata nėra gera, jųs turite im- ga-Tone. Jis yra pardavinėjamas aptiekininkų. Jeigu aptiekininkas jo neturi, paprašykit jį užsisakyti iš savo urmininko. Neimkite substitutų. Jokios gyduolės negali to padaryti, ką Nuga-Tone padarys.

PERKAME BONUS.

Ar turi Lietuvos Boną? Nes mes perkam Lietuvos Bonus ir mokam pagal dienos kursą. Tuojaus praneškite mums, kokį turit Boną ir kiek yra prie jo kuponų. Greitai gausi atsakymą ir pasiulymą grynais pinigais. Prie progos aplankykit mus.

Musų krautuvė atdara ir vakarais iki 9 valandai.

Parduodam laivakortes ir siunčiam pinigus — doleriais — į Lietuvą, Lenkiją ir Latviją.

Musų krautuvė didelė. Turime visokių drabužių ir čeverykų (shoes). Laikom taipgi plačių čeverykų vyram ir moterim.

Nuo dabar ant čeverykų, skrybelių, marškinių ir kaldrų numušam 25 nuošimtį.

Malonėkit mus nepamiršt.

AMERICAN DRY GOODS STORE
P. BARTKEVIČIUS, Savininkas
678 No. Main Street,
Montello. Mass.

Lietuvis Maliorius

Jeigu maliavosit ar popieruosit stubą, tai nepamirškite šaukt Jurgį Strazdą, nes aš visados galiu atlikt geresnį — labai gražų artistišką darbą prieinama kaina. Darbą garantuoju! Telefonas 2-9853.

JURGIS STRAZDAS,
433 So. Sherman St.,
WILKES BARRE, PA.

Liet. Laivakorčių A. S. Am.
Rengia
EKSKURSIJĄ Į LIETUVĄ
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
TRUMPAS KELIAS Į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ
M. L. "GRIPSHOLM"
LIEPOS 30, 1932
Laivakortės į Klaipėdą:

	Ten	Ten ir atgal
Trečia Klase	$84.50	$141.00

Naudokis musų ankstyvesniais ir vėlesniais laivų išplaukimais

S. S. Drottningholm, Liepos 16
M. L. Gripsholm, Liepos 30
M. L. Kungsholm, Rugpiučio 15
S. S. Drottningholm, Rugp. 25
M. L. Gripsholm, Rugsėjo 1
M. L. Kungsholm, Rugsėjo 15

Platesnių informacijų kreipkitės pas vietinį laivakorčių agentą ar
Swedish American Line
21 State Str., New York, N. Y.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Lietuvi Tautieti!

Skaityk ir platink L. T. K. Bažnyčios mėnesinį organą **„Tautos Balsas".**

Metams prenumerata Amerikoje $1.50.

Metams prenumerata Lietuvoje $2.50.

Adresas:

„TAUTOS BALSAS",
1743 N. Sumner Ave.,
SCRANTON, PA.

RYTINIŲ VALSTIJŲ LIETUVIŲ DIENA

Liepos-July 4 d., 1932

KLASČIAUS CLINTON PARKE
BETTS ir MASPETH AVES., MASPETH, L. I., N. Y.
Pradžia nuo 10 val. ryto. Šokiai nuo 2 val. po pietų
Programa prasidės apie 4 val. po pietų
Įžanga 50c. Vaikams 20c.

DAINUOS AŠTUONI CHORAI. iš New Jersey ir New Yorko vadovaujant **Laisv. Men. p. J. Žilevičiui.** Dalyvaus Artisto **Byros Ansemblis.** Bus įvairių žaidimų ir **kontestų.** Programos **dalyviai ir publika** bus nufilmuota ir vėliau rodoma krutamuose paveikslluose. Šaunus BERENIO RADIO ORKESTRAS grieš lietuviškus ir angliškus šokius. — Nepraleiskite šios retos progos — malonėkite dalyvauti.

"Juodo Karžygio Sunus"

K. S. Karpavičius, Lietuviškų istoriškų apysakų kurėjas, rašo savo didžiausį Lietuviškų Karžygystės Apysakų kurinį, kokio jokis kitas Lietuvių rašytojas dar nepasikėsino parašyti. Tos apysakos tilps "DIRVOJE" savaitė iš savaitės per kokius porą metų. Taigi, nepraleiskit progos tų apysakų nepaskaitę — tapkit "Dirvos" skaitytojais —

"Dirva" yra didelis, 8 puslapių tautinis savaitinis laikraštis
Metams: Amerikoje $2; Kanadon $2.50; Lietuvon ir kitur $3.00.
— REIKALAUKIT NUMERIO PAMATYMUI — DYKAI. —

"DIRVA" **6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio.**

VIRŠUJE atvaizduojami du vėliausios mados maudymosi **kostiumai,** kurie bus dar daugiau apkarpyti šiais metais, negu kada pirmiau. Tas duoda suprasti, kad bus daug daugiau saulės nudegusių šią vasarą.

Madų ekspertai sako, kad 1932 metais maudymosi kostiumai padaryti ne tik grožiui, bet ir patogumui. Vienas New Yorko madistas sako: "Moderniškoji moteris nori plaukioti kada ji eina į pajurį, o juk ji negali daug plaukioti, jei ji apsunkinta jardų jardais medžiagos. Išdavoje, 1932 metų maudymosi kostiumai yra plaukiojimo kostiumai, kaip iliustruoja nugaros dirželiai. Vienos spalvos kostiumai bus šiais metais labai populiariški, kaip ir kiekvienais metais, tačiau nauji kostiumai daugelyje atvėjų bus ryškių spalvų kombinacijos."

Ir, žinoma, besinaudojant saulės spinduliais, plaukiojimo protarpiais, vyrai ir moterys pasiims Lucky Strike cigaretą ir užsitrauks spragintų dūmų, kurie taip palankūs jų gerklėms, kaip 1932 metų maudymosi kostiumai yra malonūs akims Pašalinti iš tabako lapų tūlus nešvarumus Lucky Strike cigaretų gamintojai panaudoja tą įžymų spraginimo procesą įimant ir ultra violetinius spindulius. Nenuostabu, kad 20.000 gydytojų, po to, kaip Lucky Strike buvo jiems duota išbandyti, pamatuodami savo nuomones savo pačių patyrimu rūkyme, pareiškė, jog Luckies mažiau erzina gerklę negu kiti cigaretai.

Lygiai kaip yra didelis skirtumas tarp 1932 metų maudymosi kostiumų ir tų kvalduotų ir pasipūtusių, kuriais dėvėjo vos keleta metų atgal, taip yra ir didelis skirtumas tarp Lucky Strike, tikrai moderniško cigareto, ir cigaretų padarytų senovišku būdu.

DAINOS IR MUZIKA

MARGUTIS

Ketvirti metai, kas mėnesį, išeina juokingas muzikos ir dainų žurnalas nuo 16 iki 32 puslapių didumo. Dainininkams, Chorų Vedėjams ir Muzikams labai naudingas žurnalas. Jis yra vienintėlis muzikos žurnalas visam lietuviškam pasauly. Red.-Leidėjas **Komp. A. Vanagaitis.**

$1.00 kainuoja 8 mėnesiams. Metams $1.50. Į Lietuvą dvigubai. Vienas Nr. pažiurėjimui už 10c. stamponis. Adresas:

MARGUTIS,
2437 W. 69-th ST., CHICAGO, ILL.

Margučio Knygynas turi didelį pasirinkimą gaidų ir knygų. Taip pat turime visokių rekordų. Siunčiame COD į visus kraštus pasaulio.

Reikalaukite katalogo pridėdami už 4 centus stampų.

MOKYKLŲ VADOVĖLIAI

LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijonaičio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c.
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijonaičio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškių Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvuotas) (Dalis I. Esmaičio)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III.)	$1.00
Sakalėlis (Dalis IV.)	$1.50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavinynas (Pr. Mašioto)	75c.
Liet. Literaturos Vadovėlis	$1.00
Buhalterijos Kursas	80c.
Plokštumo Trigonometrija	$1.00
Visuotinoji Istorija	$1.50
Drambliukštis (paveikslų knyga vaikams)	$2.00
Naujoji Istorija	$1.50
Liet. Geografija (Klimo)	$1.25
Geometrijos Uždavinys	$1.00
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	$2.00

Mokyklėlėms duodama nuolaida.

Su užsakymais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

"AMERIKOS LIETUVIS"

TIK $1.00 METAMS
LIETUVOJE 2.00 METAMS
Jei Nori žinoti Kas Pasauly Dedasi,
Užsirašyk „AMERIKOS LIETUVĮ", Savaitinį Laikraštį už Nupigintą Kainą — Tik $1.00 Metams

NAUDOKIS PROGA DABAR!
„Amerikos Lietuvio" Knygyne Galit Gaut Šias Svarbias Nupiginta Kaina Knygas:

1)—Vilniaus Albumas su Lietuvos Istorija Kaina $4, dabar	$1
2)—Lietuvos Įstatymai Kaina 75c., dabar	$1
3)—Didysis Sapninkas Kaina 75c., dabar	50c.
4)—Ukininkystė, Ukininkų Rakvedis—Patarėjas	50c.
5)—Paslaptys Lošimo Kazyromis	25c.

IMANT VISAS SYKIU, PASIŲSIME UŽ $3.00

Adresuokite Šitaip:
„AMERIKAS LIETUVIS",
14 Vernon Street, Worcester, Mass.